

AREGGEL

Ára 24 fillér

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI. KERÜLET, TEREZ-KÖRÜT 52. SZÁM

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
TELEFON: AUTOMATA 278-82 ÉS 278-83

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed évre 3 pengő. Egyes szám ára 30 Groschen 4 dinár, 1-20 lira, 2 francia frank, 10 lei

TELEFONOK VASÁRNAP DELUTANTOL REGGELIG: JOZSEF 300-30, JOZSEF 310-10

VIII. évfolyam

Budapest, 1929 november 18

46. szám

Jugoszláviában ujév után megszűnik a diktatura

Tardieu miniszterelnök vasárnap személyesen vette kezébe a keleti jóvátétel kérdésének elintézését

Párisban figyelmeztették Magyarország és Bulgária képviselőit, hogy a két ország magatartása nem vesélyeztetheti a hágai konferencia eredményét

A Temps biztosra veszi, hogy Bethlennek meglesz az ereje és hatalma, hogy „ezt a keserű pilulát az országgal lenyelesse“

Páris, november 17.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A keleti jóvátétel kérdése vasárnap a francia sajtó érdeklődésének homlokterébe került és a francia kormány is rendkívüli figyelmet fordít a kérdésre. Tardieu miniszterelnök a keleti jóvátétel kérdésének előzetes rendezése nélkül nem hajlandó résztvenni a második hágai konferencián, amely pedig az addigi megállapodások szerint december 7-én kezdődik. Minden jel arra mutat, hogy

szombaton és vasárnap Tardieu személyesen vette kezébe a keleti jóvátétel ügyének intézését.

A miniszterelnök személyes állásfoglalásának tulajdonítható, hogy a párisi lapok vasárnap egyöntetűen hangoztatják, hogy a második hágai konferencia egybehívásáról addig szó sem lehet, míg a keleti jóvátétel kérdése meg nincs oldva.

A francia kormány nem fogja elfogadni a második hágai konferenciára szóló meghívást, ha előzőleg a jóvátételre és a nemzetközi jóvátételi bankra vonatkozó valamennyi kérdést diplomáciai úton nem tisztázzák.

A francia kormány — írják vasárnap a párisi lapok — nem hajlandó magát újabb szemrehányásoknak kiténi, hogy esetleg kellő diplomáciai előkészületek nélkül vesz részt a konferencián. A francia kormány egyébként azt hiszi, hogy

álláspontja megfelel Csehország, Jugoszlávia és Olaszország érdekeinek is,

amely államok a Young-féle tervezetet a keleti jóvátétel kérdésének előzetes rendezése nélkül nem fogadják el.

Ismertes már, hogy Tardieu miniszterelnök szombati kétórás tanácskozása Briand, Chéron és Lecheur miniszterekkel, valamint a Francia Bank vezető igazgatóival, a második hágai konferencia kérdéseinek szűlt. Tardieu beszámoltatott magának a Young-féle bizottságok és a baden-badeni konferencia tanácskozásainak eredményeiről és különösen a keleti jóvátétel kérdésében fölmerült nehézségekről. A tegnapi nagyfotosságu tárgyalások eredményeképpen

Tardieu, Briand és Chéron azonnal érintkezésbe léptek a magyar és a bolgár kormány Párisban időző delegátusaival, aki-

ket figyelmeztettek arra, hogy Magyarország és Bulgária magatartása semmiesetre sem vesélyeztetheti az elmúlt hónapok munkájának eredményét.

Tardieu miniszterelnök, aki Briand mellett egyre aktívabban nyúl bele a külügyekbe, vasárnap másfélórás tanácskozáson fogadta Burrov bolgár külügyminisztert és Morfov párisi bolgár követet, hogy a rábeszélés minden eszközzel igyekezzen rábírní őket a bolgár álláspont megváltoztatására. A két bolgár államférfi szombaton Brianddal érkezett ugyan-ezen tárgyra. A legutóbbi ajánlat Bulgária számára az volt, hogy fizessen harminc évet át 15 milliót. Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk,

vasárnap új javaslat került a bolgár államférfiak elé.

Már csak 12 millió aranyfrankról volt szó és ezt is bizonyos gazdasági kompenzációk ellen-súlyozták. Francia oldalról nyert információ szerint körülbelül évi 10 millió aranyfrank lesz az a jóvátételi összeg, amibe Bulgária bele fog törődni. Viszont

a magyar magatartás változatlanul nagy gondokat okoz.

A „Temps“ vasárnap esti vezércikke ugyan erősen bangoztatja, hogy Magyarország föltétlen kényszerűség előtt áll: bele kell egyeznie az ántánt-követelésekbe. A francia lap kétségtelennek tartja, hogy

Bethlennek meglesz az ereje és hatalma, hogy ezt a keserű pilulát lenyelesse az országgal. Magyarország — írja a „Temps“ — egyedül áll szemben a nemzetek közvéleményével.

Még élesebben ír Magyarországáról a „Petit Parisien“: Ausztriát illetően — mondja — megegyezést írtak alá, ellenben lehetetlen volt kiküszöbölni a magyar kormány ellenállását. A magyar kormány nemcsak vonakodik 1942 után, amikor a neki engedélyezett moratórium lejár, a jóvátétel előteremtése érdekében a legnagyobb erőfeszítéseket tenni, hanem igényt tart arra is, hogy hitelezőtől jóvátételt kapjon.

Két különböző intézkedést terveznek, hogy ezt az ellenállást megtörjék.

Erről azonban még semmi közelebbi nem árulnak el, mert még más kormányoknak is hozzá-

Az igaz ügyvéd

Amikor a politikai konjunktúrák percmberkeit faragják márványba s a magyar tragédia hiu kardalosait freskókra kenik az örökkévalóság számára, ebben az esztét, szívet, jellemét veszített korszakban álljunk meg a Baracs Marcel dr. ügyvédi pályafutásának negyvenedik évfordulóján. Egy antik szabású férfit ünnepelt az este az ország jogásztársadalma, akinek ügyvédi tógája egy bőséges emberöltőn keresztül gyüretlen és hóféher maradt. Egy nagy jogászt köszöntött tegnap a társadalom, aki az ügyvédség klasszikus korában nevelkedett és aki ma, a diéső multat gyszoló kores időben a költőnek arra a rómaiájára emlékeztet, akit ugy találtak a látatemetőben „üres kézzel és egyenes derékkal“. A költő az eltemetett római fölött borong, mi az élő derék magyarra emeltük az ünnep tükröző poharát, aki déleegen és dacosan áll a porondon, siető meleg vérel ereiben, piros orcáival, el nem bágyadt fénylő kék szemében, el nem fáradt lélekkel, tüzes szerelmmel az eszmény iránt. Azokra a remek francia ügyvédekre hasonlít az elegáns; nyírott keeskeszakallas Baracs Marcel, azokra a híresekre, akiknek szava Párison túl, a civilizált világra hangozott, akiknek póza a minden önérdékkel és kockázattal leszámolt bátorság volt, akiknek gesztusa az Igazság roskadozó istennőjét emelte vissza biztos, magasztos egyenességébe. A jog, az igazság, a becsület, az emberriesség udvarlójáról ma, hatvan esztendein fölül is sugárzik a férfiaság. En garde áll, acél terdekkel, az élet őszének gyémántos napsütése alatt, az uri lelkületnek, a concessiótlan becsületnek, a lovagiasságnak azzal a nemes kényességével, amely makulátlan közéleti gavallérjaink alakjáról áradva, azt a minden atomjában magyar és mégis európai atmoszférát teremtette egy-kor ebben az országban. Koronája egy közpályának, hogy valakit éppen a pályatársai, a méterbeliek, az ügyvédek, a jogtudósok és az igazságszolgáltatás tisztjei szerelnek körül szeretettel és magasztalással. Ők vitték, ők kildték előre, akik ismerték: a harcós Baracs Marcel nem törtéteit, sohasem önmagáért verekedett. A hosszú, önzetlen harc, a bokros-lombos érdem virágja volt az ő közéleti pályáján a parlamentben való hofyoglalás is, a pálya csucsán, abban az országban, ahol a karrierek a képviselőséggel kezdődtek. Mi az igaz ügyvédet a publicista bajtársának, testvérének tekintjük. A publicistában is, az ügyvédben is a társadalom lelkiismerete öltött testet. Csak az képviselheti a köz lelkiismeretét, aki a tulajdon lelkiismeretének a tisztaságát sugározza. Baracs Marcel hibapont nélkül vivta meg a negyven esztendő tornát. Óh, micsoda erősítő fürdő a becsület, micsoda izmosító szülő a jellem és micsoda ifjító ital a rajongó hit, hogy a hatvan esztendőjén tul egy friss atléta néz ránk, bátorítva, kedvre gyullasztva, mint a tavaszi napsütés érné az ember arcát...

Alkotmányos kormányzat váltja föl ujév után a diktaturát Jugoszláviában

Belgrád, november 17.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Amikor a parlamentáris rezsimet a diktatura váltotta föl Jugoszláviában, Sándor király kijelentette: a diktatura átmeneti állapot és csak addig fog tartani, amíg megvalósíthatja az állam érdekében mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a parlamenti viszályok miatt törvényhozási uton megvalósítani nem lehetett. Ugy látszik, hogy ez az időpont most közeledik és

Zsifkovics tábornok diktatúrája alkotmányos uralomná alakul át.

Az elmúlt esztendő alatt a Zsifkovics-kormány megvalósította programjának sarkalatos pontjait: leegyszerűsítette az ország adminisztrációját és az állami kiadásokat lényegesen redukálta. A hadsereget fölszerelte, úgy, hogy ma

Jugoszlávia hadereje a francia hadsereg mintájára van teljesen átszervezve.

Jugoszlávia külpolitikájának egyik legkényesebb pontja.

az Olaszországhoz való viszony, amely, ha nem is javult, de nem is romlott tovább.

A horvát közviszonyok rendezésén kívül csak egy téren nem ért el eredményt a jugoszláv diktatura és ez az ország pénzügyének nagyszabású külföldi kölcsön fölvetelével való szándéka. Többféle irányú tárgyalást folytattak a kölcsön érdekében angol, francia, amerikai és német pénzügyi körökkel, de gyakorlati siker eddig nem mutatkozott. A kormányhoz közelálló helyen számítanak arra, hogy

az alkotmányosság helyreállítása pénzügyi téren kedvező megítélésben részesül majd a külföldi részéről

és ez a diktatura megszüntetésének egyik lényeges indítéka. Az alkotmányos rezsim valószínűleg ujév után fog életbelépni és a régi alkotmánytól főleg abban különbözik, hogy a parlamentet, bár általában, egyenlő és titkos szavazással, de érdekképviseleti alapon választják meg.

Hír szerint az új kormánynak is Zsifkovics tábornok marad az elnöke és az új rezsim egyik első teendője az lesz, hogy

a londoni Rothschild-csoport utján nagy külföldi dollárkölcsönt igyekeznek szerezni Jugoszláviának.

Benes a „Newyork Times“-ben Európa gazdasági együttműködését fontosabbnak tartja „holmi határkiigazításoknál“

A Newyork Times semmi esetre sem tekinti a kérdést végleg elintézettnak, szerinte Smuts tábornok állásfoglalása időszerű, amellyel véget lehetne vetni „a tarthatatlan helyzetnek“

Newyork, november 17.

(A Reggel tudósítójától.) A „Newyork Times“ Benes esch külügyminiszter nyilatkozatát közli, aki kijelentette, hogy

Európa gazdasági együttműködését fontosabbnak tartja, mint holmi határkiigazítások ügyét.

A béke szelleme nem határkiigazítások révén, de a háborúelötti mentalitás kihaltával fog majd a népek lelkebe visszatérni.

A Newyork Times ehhez a következő megjegyzést fűzi:

Manapság gyakori eset, hogy egyes politikuskok a halálórási stálistikát vonják bele számításukba, de ha pillanatnyilag nem is volna szükség határkiigazításokra, e kérdés semmiesetre sem tekinthető végleg elintézettnak.

Nagyon is időszerű Smuts tábornok állásfoglalása, aki világszerte ismert a népszövetségi szerződés idevonatkozó 19-ik szakaszára, melynek alapján

véget lehetne vetni e tarthatatlan helyzetnek.

A fővárosi törvényjavaslat hevenyészett, 50 oldalas indokolását vasárnap este kapták meg a képviselők

(A Reggel tudósítójától.) A képviselőház közigazgatási bizottsága már szerdán délelőtt megkezdte a fővárosi törvényjavaslat tárgyalását, de

a javaslat nyomtatott szövegét a hevenyészve összeállított indokolással együtt csak vasárnap este osztották szét a képviselők között.

A javaslat áttanulmányozására ilyen körülmények között mindössze két nap áll rendelkezésre, pedig a javaslatnak számos olyan rendelkezése van, amely meglepetésszámba megy,

mivel az eddigi félhivatalos közlésekből hiányzott. Ujdonságot tartalmaz például a 3. szakasz, amely a kerületi beosztásról szól. Eszerint

Budakeszi község határából a székesfőváros határához kell csatolni azt az erdőrészt, amely a székesfőváros tulajdona.

Az indokolás szerint erre azért van szükség, mivel „ezek a területek a székesfőváros tulajdonában állnak és a székesfőváros tulajdonában levő szomszédos területekkel azonos elbárást kívánják“. Mit jelent ez? Csak tarlott fákat, avagy

sváb szavazatok is átesatolnak Budakeszről?

Kimondja még a 3. szakasz, hogy a főváros kerületi beosztását a törvényhozás állapítja meg, de a törvény életbeléptetése után elsősorban

belügyminiszteri rendelet gondoskodik a kerületi beosztásról.

mégpedig akként, hogy a székesfőváros területe az alábbiak szem előtt tartásával tízennygy közigazgatási kerületre osztassék.

„Az a területet, amely e törvény életbelépésekor az I. közigazgatási kerülethez tartozik,

három kerületre kell fölosztani.

és pedig a) a Vár és Tabán, b) a Kelenföld és Lágymányos, c) a Krisztinaváros és Hegyvidék területét magukban foglaló közigazgatási kerületekre; azt a területet, amelyet e törvény életbelépésekor az V., VI. és X. közigazgatási területek közös részéből a Dráva-utca, Aréna-ut és Kerepesi-ut vágnak le,

két közigazgatási kerületre

kell fölosztani és pedig a) az Angyalföld és Lőportár-dűlő, b) a Zugló, Herminemező, Törökör, Istvánmező, alsó rákosi rétek, valamint Rákospalota területét magukban foglaló közigazgatási kerületekre.“

A 17. szakasz nemcsak az ajánlást, hanem az ügyvezetést

szelvényrendszer

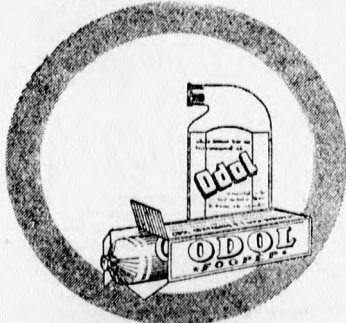
is föntartja, amely már a multhban is visszaéléseknek, a legszemérméletlenebb családoknak és hamisításoknak volt forrása. Jelölteket legelőbb ezer választó ajánlhat és az ajánló-ívekben minden ajánló sajátkezü aláírása mellé a szavazójegyek számmal, névvel és a kiállító hatóság bélyegzőjével ellátott szelvényét föl kell ragasztani. Az érdekképviseleti tagokat nem a törvényhozás, hanem maguk az érdekképviseletek választják be a törvényhatósági bizottságba, mégpedig a 18. szakasz szerint, a következőképen:

„1. A Budapesti Ügyvédi Kamara választmánya saját tagjai közül három tagot, 2. a Budapesti Közigazgatási Kamara választmánya egy tagot, 3. a Budapesti Mérnöki Kamara választmánya három tagot, 4. a Budapesti Orvosi Kamara — illetőleg ennek megalkulásáig az Országos Orvosszövetség budapesti főköze — választmánya (igazgatói tanács) három tagot, 5. az Országos Mezőgazdasági Kamara igazgatóválasztmánya két tagot, 6. a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara beltagjai maguk közül öt tagot, mégpedig két kereskedőt, két nagyiparost és két kisiparost választanak.“

A fővárosi kereskedelem deklaszifikálása nyilvánvaló. Helyesüljön a mezőgazdasági kamara részvétele, ehen a törvényhatóságban is szakértői, komoly munkát végeztek, de végre is Budapest a magyar kereskedelem centruma, kereskedők közvetelt és közvetlen adójából szedi jórészt jövedelmét, így a kereskedelmet legatöbb 12 bizottsági hely illeti meg. Az örökös tagokat a törvényhatósági bizottság titkosan, szavazóattal választja. Szavazni csak azokra lehet, akiket a kijelölt választmány javaslatba hoz. Minden egyes jelöltre külön kell szavazni és a leadott szavazatok általános többsége dönt. Ez a 23. szakasz azért sérelmes a kisebbségre nézve, mivel

a szavazás nem az arányos választási rendszer alapján történik, mint az intézőtanács tagjainak megválasztása.

Az 56. szakasz kimondja, hogy a községi bíráskodást a kerületi városbíró gyakorolja, de városbíró és helyettes csak az lehet, akinek az ügyvédi gyakorlat folytatásához előírt képessége van. Az 58. szakasz szerint „az oktató és nevelő személyzet létszámába a polgármester csak azt nevezheti ki, akinek alkalmazásához a vallás- és közoktatásiügyi miniszter előzetesen hozzájárult. Ehhez képest a polgármester az oktató- és nevelőszemélyzet kinevezése alkalmával a kinevezési szándékolt egyének névsorát az előzetes jóváhagyás végett a főpolgármester utján a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez fölterjeszteni köteles.“ Jellemző az ötvenöt pnyomatott oldalra terjedő indokolás gondosságára, hogy ennek az indokolatlan, az autonómiát megázáló rendelkezés indokolása teljesen hiányzik...

Legnagyobb jótétemény a fogainal szemben, ha megszokja az Odol szájjvíz és fogpéppel való rendszeres fogápolást.

Minifarájz-pályázatunk
eredményének kihirdetését a jury egyik tagjának betegsége, valamint egy másik tagjának külföldi tartózkodása következtében kénytelenek vagyunk **1929 december 15-re** halasztani. Az eredményt december 15-én feltétlen közzétezzük.
A pályázók szives elnézését kérjük.
GOLDBERGER SÁM. F. ÉS FIAI R.-T.

„Okvetlenül számítok arra, hogy Henderson angol külügyminiszter november végére, vagy december elejére össze-hívja Magyarországot és Románia optánsügyi megbizottait“,

— mondja Sztérényi József báró

(A Reggel tudósítójától.) A párisi jóvátételi konferencia kudarcra után magyar politikai körökben felmerült az a kérdés, hogy Henderson angol külügyminiszter összehívja-e most már azt a londoni értekezletet, amelyen a Népszövetség megbízásából közvetíteni igyekeznek a magyar és a román optánsügyi fölfogás között. Walko külügyminiszter legutóbb hosszasan tanácskozott e kérdéssel összefüggő problémákról

báró Sztérényi Józseffel,

aki a legutóbbi optánsügyi tárgyalásokon képviselte a magyar álláspontot és aki a külügyminiszterrel folytatott tanácskozás után ezeket mondotta A Reggel-nek:

— Okvetlenül számítok arra, hogy Henderson angol külügyminiszter november végére vagy december elejére összehívja Magyarországot és Románia optánsügyi megbizottait,

mert hiszen az optánsügyi ki van tűzve a Népszövetség januári tanácsülésének napirendjére és az angol külügyminiszternek itt már referálnia kell a közvetítő tárgyalások eredményéről. A párisi értekezlet nem vezetett meg-

egyezésre és éppen ezért most már

szükségképen kerülnek előtérbe a közvetlen tárgyalások, amelyeknek vezetésére Henderson vállalkozott.

Munkatársunk ezután megkérdezte, mi igaz abból a hírből, hogy Sztérényi rövidesen Romániába utazik a román-magyar kereskedelmi tárgyalások fonalának fölvetelére. Ezt a hírt Sztérényi báró megcáfolta, más forrásból pedig azt a megbízható információt kapta A Reggel, hogy a mennyeiben majd sor kerül a román-magyar kereskedelmi tárgyalásokra, ezeken nem Sztérényi, hanem Nickl rendkívüli követség meghatalmazott miniszter fogja Magyarországot képviselni. Az új román vámtarifa november elsején lép életbe és a minimális tételek alkalmazására csak azok az országok számíthatnak, amelyek április elsejéig végleges szerződést kötnek Romániával.

Magyarországot már bejelentette a tárgyalásokra való készségét,

ezeknek megkezdése tehát a román meghívástól függ, amelyet a magyar kormány mindezekig még nem kapott meg.

Briand, Galsworthy, Benes, Wells és a többiek, ahogy az újságíró közelről látja őket

(A Reggel tudósítójától.) „Il faut ôter les masques!“ „Le kell rántani az álarcot!“ — mondotta már a vidám és büles Montaigne, de ki meri a maszkát kortársairól lerántani? Az emberi szem ma sokkal élesebb szerszám, mint egy nemzedékkel ezelőtti. Elég szembenállani egy államférfival, politikussal, nagy újságíróval, művészrel s néhány pillanat alatt a lélek kamaráiból kisugárzó hatások fátolozott és transzzerű képen fölvarázsolják a szembenálló egyéniség igazi portréját.

Lord Haldane

egész egyénisége, dolgozószobájának hanyag és komor nyugalma, Deák Ferencét juttatta az ember eszébe. Nehézkesen és mozdulatlanul ült a karosszékeben, szemben az ablakkal, mely a Hyde Park zöld tengerére nézett, mely hangja kissé fáradtan csengett, hosszan hallgatott s mint váratlanul mellbeütés éri a hírtelen kérdése: Tell me something about Béla Kun! „Mondjon valamit Kun Béláról!“ S fölcsillanó figyelemmel hallgatta, amit elmon-

doitam neki a magyar szovjetkörtársaság vezetőjének kísérteties alakjáról. „Puresa — jegyezte meg fáradtan s leeszködő szemmel — milyen kevés kell ahhoz, hogy az ember a világtörténelembe bevonuljon!“ Talán e nagy jogász, a kiváló szónok, államférfiú és filozófus irtogylta a kommunista forradalmár gyűszös dicsőségét?

Galsworthy

olyan tisztavérű angol, amelyen telivér skót Haldane volt, de egyben hasonlatosak: mind a ketten hosszan tudnak hallgatni. Viszont Galsworthy egész környezete, hampteadó házának mennyei esődjé, dolgozószobájának andalító szépsége, egész egyénisége, a szépség, a tisztaság, a nyugalmas gyönyörűségek keletéből áradó föl a látogatóban. A hanyatottság, a föllendülés és elernyedés, a zaklatott és nyugtalan élet volt minden külső nyugalom ellenére is a Forsyte-ok költőjének elérhetetlen álma.

Wells

lelkének függőnye már sűrűbb és súlyosabb. Csak amikor feleségéről beszélt az óriási londoni ház legmagasabb emeletén, messzi tetőkre nyúló szobájából, enyhült el kissé. Különben sűrű beszédű és mozgalmal s vele való együttléte. Alacsony, kissé köpös alakján sötétlila selyem házikabát volt és kristálytiszta esilógó türkizkék szemébe a kielégíthetetlen kíváncsiság nyílt réppentek. De egyetlen megjegyzéssel elárulta, hogy mennyire szereti a pénzt! Egyetlen angol író

Arnold Bennett

volt, aki az álarcot egy pillanatra sem vetette le. Kissé borvörös, humorosan meg-megránduló arca mindig nyugodt és barátságos. Mégis, a köznapi filozófia ó profétája hírtelen fölkelésűlt, amikor Kossuthról kezdett beszélni. Hogy ismeri életét, beszédeit, történelemfilozófiáját: What a man! Micsoda ember! kiáltott föl olyan hangosan, hogy a Reform Club esőndes dohányszőnyegében világságos szenzációt keltett.

MÉRSEKELT ÁRON

ÁTMENETI KABÁTOK
OXFORD INGEK
KALAPOK
DIVATNYAKKENDŐK

NAGY
VÁLASZTÉKBAN

VÉRTES ÉS SEBESTYÉN
uridivatüzletében IV, Múzeum-körút 15

A nagy politikusok sokkal könnyedebben fogadják látogatóikat, távolról sem olyan óvatosak, s nem uralkodnak arevonásaikon.

Briand

mindig egyforma. Akár a Quai d'Orsay fogadótermében, akár a Népszövetség üléstermének zsúfolt és füstös előszobájában áll vele szemben az ember, szférikusán tisztá, zöldeskék szeme mindig nyugodt, a keserű ajak egyformán petyhüdt, a mély és varázsos hang mindig egyformán kong. Az ő hüszaga sokkal magabizandú, de az ellentmondást nem szivesen tűri. Mindig közönyös hangon beszélt velem, csak egyszer folytató föl, mikor a Tanács egy határozatát másként mertem interpretálni, mint ő. Comment done! förmérdt rám. C'est une decision definitive! — mondotta és nyomban hátat fordított.

Benes

viszont minél keményebben ír róla valaki, annál barátságosabb és udvariasabb, de soha végig legalább is nagyon ritkán néz szembe az emberrel. Kissé pirult arcán állandó fanyarg mosoly, apró fekete szeme szakadatlanul és nyugtalanul forog. És

Titulescu!

Nagy színész veszett el benne, sohasem árulja el mit gondolt, mert valószínűleg maga sínes vele tisztában. Minden arevonása mozog, ha beszél s még négyzetekből is szónokol, mintha láthatatlan hallgatóságához intézné szavait. Nincsies viszont a mozdulatlanúság szobra lehetne, beszédjében nincs hangulsúly és szavaiiban soha sínesen zene, de egy pillanatra se veszi le a szemét a vele szemben állóról. Az utódiá

Marinkovics

éppen az ellentéte, sohasé szótát meg, és sohasé néz senkire. Bizonytalan lélek, s ezért tul-kempenzál, ha valakire rászól, akkor éles és goromba. S az újságírók? Sauerweinben olt-hatatlan vágyakozás lappang: mindenkit el-bűvölni, mindenkit meghódítani. „Figye el, én nagyon szeretem a magyarokat és imádom a magyar muzsikát!“ — székta mondani. De ha valaki megbántja, soha el nem felejt. Per-tinax sohasem titkolja irántunk táplált ellen-séges érzéseit. Mikor Chamberlain egyizben a magyar delegáció magatartásáról igen kemé-nyen beszélt a tanács nyílt ülésén, Pertinax kaján kárörömmel oldalbökött: Look, he is making his famous, strang upperslips! Odané-zen, most szorítja össze a fogait! Órizetlen pil-lanatban még szegény

Stresemann

is elárulta való érzelmét és karakterét. Egy-izben néhány újságíró előtt a pacifista Förster professzor olyan erős szavakkal és olyan föl-háborodott hangon támadta meg, amely még egy fascista vezérnek is beesülétere váltott volna. Ha Stresemann katonatiszt, bizonyos, hogy ő lett volna a diktatórikus törekvések feje Németországban.

Kiss Dezső.

„Oksön jót“

DAN-BUNDA

Katalógust küldünk.

Borotya-u. 5.

Dijtalan bálterem!!
Vigalmibizottságok figyelemébe!

A főváros meglepően előkelő helyisége bál, bankett, teadélután, táncestélyek részére kapható. — A még szabadon levő napokra hérmentesen előjegyezhető 50-400 személyig. Telefon: 315-87

Társat keresek

Belvárosban jól bevezetett divatruháza 25-30 ezer pengővel, lehet közreműködéssel is. Ertesítést „Nagy forgalom 930“ jellegre a főküldőbe kérek

Minőségben utólérhetetlen!!

az eredeti

védjeggyel ellátott

A jelenkor legjobb folytonos kályhája!

Egy kályha ilti az egész lakását!

AMERICAN HEATING

Kályhagyártó gyári Ierakata

BUDAPEST

VI. Andrásy-ut 17

Házzámra ügyelni! Telefon: Aut. 215-87

Figyelemetés! Az American Heating igazgatósága gyártási engedélyt senkinek nem adott, tehát hasonló külsővel forgalomba hozott kályhák nem azonosak az American Heating gyártmányával.

Sertés-, marhacombost és lőzeggel kevert saekal trágyát

legjutányosabban szállít

Mittelmann Géza

Tel.: J. 324-28 VIII, Aggteleki-utca 2/a

Miért nem beszélt Vass miniszter vasárnap Székesfehérvárott a Zichy-Prohászka emlékünnepen, amelynek ő volt az ünnepi szónoka?

A diszgyűlés féltizenegykor kezdődött és annyi szónok volt, hogy Shvoy püspök csak egyóra után kérte föl Vass Józsefet ünnepi beszédének megtartására

„Papi működésem alatt ez az első eset, hogy püspöknek nemmel válaszolok. A lábak fáznak, a leves készen van és ebben az előrehaladott időben olyan súlyos kérdésről, mint ma a közgazdaság, nem beszélhetek!”

Székesfehérvár, november 17.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A magyar királyok ősi városa és a székesfehérvári egyházmegye országos ünnepét hirdetőt vasárnapra: Zichy Nándor gróf születésének centenáriumát ünnepelte és tízezer népfelhalál mellett tette le a Prohászka Ottokár-emléktemplom alapkövét. Tíz óra tájban zuhogni kezdett az eső, de nem tudta föltartóztatni az ünnepségre özőnklő, végeláthatatlan emberáradatot. A Prohászka-emléktemplom alapkövetéjét végigázta a rengeteg ember s a tábori mise után átázva, átfázva gyülekezett a centenáriumi diszgyűléshez díszesen átalakított méntelepi lovardában. Fűrészparral szórták föl az óriási helyiséget, de a nyirkos hideget már az első negyedóra után mindenki érezte és nemesak a közönség, de a szónoki emelvény előkelőségei is nagyon hamar didegni kezdtek. Shvoy megyéspüspök nyitotta meg a diszgyűlést, utána Kray István báró beszélt több mint egy óra hosszat, ezután a beteg Ernst Sándor helyett Haller, majd két közbeiktatott szónok: Szentpétery Gyula munkásbiztosítói tisztviselő, a Zichy Nándor-Társaság ifjúsági elnöke és Czikan-Zichy Mária báró az egyetemi ifjak nevében.

Vass miniszter egyre türelmetlenebbül nézegette az óráját.

már több mint két és fél óra tartott a gyűlés. Odafordult az elnöklő Shvoy püspökhöz: „Nagyon késő van már, inkább én nem beszélek.” Nehezen multak a percek és a fiatal báró rendületlenül beszélt. Vass újra felhívta Shvoy püspök figyelmét, hogy a közönség egészen átjázik, talán lehetne figyelmeztetni erre a szónokot... A püspök szót is a jobbján ülő Zichy János grófnak, de a figyelmeztetés nem jutott el a szónokhoz. Pedig Zichy Aladár gróf, aki a hallgatóság első szekorsorában állt, hangosan ismételtette: „Halljuk Vass Józsefet!” Alig egy-két perc hiányzott egygyedekettől, amikor végre az elnöklő Shvoy püspök bejelentette, hogy most Vass miniszter, a diszgyűlés ünnepi szónoka következik és „Keresztény erkölcs a közgazdaságban” címen tart előadást.

Vass József fölállott:

— Zichy Nándor gróf és Molnár János hirdették, hogy püspöknek soha semmit nem lehet megtagadni — mondta Vass miniszter — és

papi működésem alatt ez az első eset, hogy püspöknek nemmel válaszolok.

A lábak fáznak, a leves készen van, én már öreg szónok és öreg politikus vagyok, tudom, hogy az ilyen taps nem őszinte. Ez a tömegterror egyik fajtája, ennek következtében kijelentem, hogy ebben az előrehaladott időben olyan súlyos kérdésről, mint amilyen ma a közgazdaság, nem beszélhetek. Majd máskor fogok előadást tartani...

Mindössze ennyit mondott Vass József, mosolygott és visszaült a helyére.

Mindenki érezte, hogy igaza van, a félig tréfásan, félig komolyan mondott kijelentések megzondoltán és határozottan hangzottak.

Kiérzett Vass szavaiból, hogy itt nem ment minden rendben...

Talán

félpercreig tartott még a diszgyűlés.

Azután Shvoy püspök, aki kissé sápadt volt és néhány pillanatig némán állt a helyén, megköszönte a közönségnek, az előkelőségeknek és — amint mondotta — elsősorban Vass miniszternek, hogy a díszes ünnepség fényét emelte. A következő pillanatban rövid bucsú és

Vass József már az autójában ül Dréhr államtitkarral együtt.

Az ünnepséget követő diszbedében a miniszter már nem vett részt.

— Sajnálom, hogy így történt — mondotta

Shvoy püspök ebéd közben — bizony, hideg volt, hosszan tartott a gyűlés, megértem, hogy Vass miniszter ur ilyen körülmények között nem szóltat föl...

Zichy János gróf, Czettler Jenő, Huszár Károly és a többiek helyeselték a püspöknek és azt a véleményüket fejezték ki, hogy máskor vigyázni kell, nehogy nyirkos novemberi hidegben, fűtetlen helyiségben két és fél óra múlva kerüljön sor az ünnepi szónokra... Eltekintve a Vass Józsefet ért kellemtelenségtől, a székesfehérvári kettős ünnepség mindvégig imponáns volt. Reggel tábori misével kezdődött az ünnep, mise után Griger Miklós mondott nagyhatású beszédet. Azután befalazták a Prohászka-emléktemplom alapítási okmányát. A diszgyűlésen Shvoy püspök elsőnek beszélt:

— Követem — mondotta — Ottokár püspököt, aki Zichy halálakor milliók nevében ünnepélyesen ígerte meg, hogy ő és népe követője lesz Zichy Nándor nagy eszméinek. Még ma sincs meg a teljes összetartás. Nem szemrehányással, de odakiáltom az egész katolikuságnak, hogy amikor

a magyar közéletbe tisztább erkölcsöt kívánunk, lelki megújulást és istenebb szellemet, akkor ezt a munkát mi kezadjuk először...

Kray István báró „Zichy Nándor egyházpolitikai programja” címen tartott előadást és felhívta a hallgatóságot, ne nyugodjék addig, amíg a házassági törvény revízióját el nem éri.

A kormány tagjai közül Vass József és Zsitvay Tibor ott állanak, hogy a polgári házasság intézményével szemben harcoljanak a katolikus érdekekért.

A kormány szigorú titoktartás mellett készítette el az új haszonbér-törvényjavaslatot, amely továbbra is kormányengedélyhez köti a 100 holdon fölüli földbirtokok bérbeadását

Az új javaslatot még karácsony előtt meg akarja szavaztatni a törvényhózással

(A Reggel tudósítójától.) Bethlen miniszterelnök a kereszténypartiban ismertette legutóbb a képviselőház munkarendjét és ez szerint a fővárosi törvényjavaslat megszavazása után már csak a haszonbér rendezéséről szóló törvényjavaslat tárgyalása következik és azután megkezdődik a három-négy hetes karácsonyi vakáció. E miniszterelnöki bejelentés még kormányparti körökben is meglepetést keltett, mert

senkise tudta, hogy a haszonbér rendezéséről törvényjavaslat készül és még kevésbé tudták, hogy mi van a javaslatban.

Az a néhány beavatott képviselő, akivel a kormány szigorú diszkrétó mellett megismertette a javaslat részleteit, a legnagyobb titoktartással kezeli ezt az ügyet és még kormányparti képviselőházaikat sem informálja a helyzetről. Erre a nagy titkolódásra azért van szükség, mivel a kormány jól tudja, hogy az új haszonbérjavaslat még kormányparti oldalról is heves ellenállásra fog találni.

Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint ugyanis arról van szó, hogy a kormány a mai rendkívül súlyos gazdasági helyzetben sem a gazdasági megkötöttségnek visszaféltetésére törekszik, hanem ezeknek intézményszerűsítésére. A földreformtörvény rendelkezése szerint nagyobb földbirtokok bérbeviteléhez a földművelésügyi minisztérium hozzájárulására van szükség, e törvény megkötöttség érvényre azonban december 31-én lejár, amit gaz-

dasági körökben annál kívánatosabbnak tartanak, mivel a gazdasági válság csak az összes érvényben levő korlátozások megszüntetése után törtenhethet meg. Az új haszonbérjavaslat lényege ezzel szemben az, hogy

a 100 holdon felüli birtokok bérbeadásához továbbra is a földművelésügyi minisztérium engedélyre lesz szükség.

Kormányparti képviselők állapítják meg, hogy ez a megkötöttség már a múltban is milyen kártékonyan befolyásolta a mezőgazda-

Legtökéletesebb felvételek

Legnevesebb művészek

Ön fogja megállapítani
rövid összehasonlítás után, hogy a

"HIS MASTER'S VOICE"

eredeti angol

GRAMOPHONOK

felülmulhatatlanok.

Ne mulassa el az alkalmat, nézze és hallgassa meg legújabb gépeinket, melyek már havi 19 pengőtől Kezddőleg részletfizetésre is Kaphatók

a

The Gramophone Co. Ltd
magyarországi vezérképviselőségénél

Budapest IV, Kristóf-tér 3
és minden jobb szaküzletben

Kérjen árjegyzéket!

Filmek jönnek,
Filmek mennek,
De marad a:

Singing Fool

200

Eddig több mint előadás

Szönyegüzlet fölpszlik! Valódi keleti perzsaszőnyegek, magyar perzsák, gyárliszőnyegek, sezontakarók, futószőnyegek stb. minden elfogadható áron adatnak el Somogyi Lajos, VII, Dob-utca 22

ság helyzetét és mennyi visszalésre adott lehetőséget. Ilyen körülmények között gazdasági körökben alig várták már az időt, amikor végre helyreáll a bérleti szerződéskötés szabadsága. Ennek december 31-én kellett volna megtörténnie, annál nagyobb fülháborodást fog

tehát keltetni mindenfelé a megkötöltség érvényének meghosszabbítását, amelyet a kormány „földbirtokpolitikai szempontból” igyekszik indokolni, pedig a mezőgazdaság érdeke mindenképpen a korlátok megszüntetését követeli meg.

A mátyásföldi röplőtéren

adott találkozót a vasárnapi indiai röplőgép az Imperial Airways londoni gépének, de a La Manche fölött dühöngő orkán miatt csak az indiai gép érkezett meg Pestre

(A Reggel tudósítójától.) A esipős úszó vasárnap délután a mátyásföldi röplőtér egész szemeztelte készlethetben áll. A nap nagy eseményre várnak: vasárnapra jelölték az első indiai röplőgép Pestre érkezését. Az Imperial Airways elhatározta, hogy a london—delhi röplőjárat, amely a világ egyik leghosszabb röplővonalát, czentul el fogja kerülni Olaszországot és

Kölnből egyenesen Budapestre száll,

majd Belgrádon, Üszkübön, Szalonikán, Alexandrián, Kairón és Bagdadon át folytatja útját a Himalája lábáig. Már múlt vasárnap külön röplőgépen Pestre érkezett Sir Safton Branker nyugalmazott tábornok, az angol kereskedelmi röplőflotta főnöke, aki személyesen tartott szemlét a london—indiai útvonal fölött. Sir Safton tapasztalatai kedvezőek lehettek, mert néhány nappal ezelőtt hivatalos értesítést küldött Budapestre, hogy

az indiai röplőgép vasárnap délután a mátyásföldi röplőtéren adott találkozót hazulról induló kollégájának.

Az érdekes randevu az időjárás szépségéből elmaradt; vasárnap újabb távirat érkezett a röplőtérre:

„A La Manche fölött dühöngő orkán miatt Londonból nem lehetett utat indítani a röplőgép; a podgyások vasárnap éjjel az Orient-expresszen érkeznek Budapestre és tartaléképükhöz hettől 7 órákor továbbindulnak Bagdad felé.”

A röplőtéren mindenki esáladottan beszél a táviratról, amikor egy felhőreben hatalmas kétföldelű kolosszus kőronalrai bontakoznak ki. A

„City of Wellington”.

amelynél nagyobbzású röplőgép még sohasem járt Magyarországon, hatalmas kört ír le a röplőtér fölött, majd könnyű ivéssel leereszkedik. Amig a levegőben van, legies, finom, kezes, mihelyt a földre ér, lomhán és bukkászolva kezd mozogni, mintha a kökorszak egy szörnyetege elvencelt volna meg. Alig ér földet, a pilóták üléseről, amelynek ajtaján tábla figyelmeztet: „Menetközben kiszállni veszélyes”, szélfúta arcu, vállas, öszülő hajú, igazi „légi medve” ugrik le: Mr. Leuford, a legregőbb angol pilóta. Atmeneti kabátja nyitva áll, pilótasapkája hátraesuszott, a nyakán kemény gallér: így tette meg az utat a szélverte pilótaülésen Szalonikától Budapestig.

— How do you do — ádvözi meleg kézszorítással Wahl Henrik loagot, aki a Magyar Légiforgalmi Rt. nevében fogadja. — Kérlek cigarettát, mert Athén óta nem gyújthattam rá. A háj belsejében, ahol harmine személy számára van hely, nagy tábla: „No smoking. Not even Abdullas.” Rágyujtani nem szabad, még Abdullára sem. Nem lehet tudni, hogy a szokatlan figyelmeztetés tréfa-e, vagy az Abdulla-cigaretták ügyes reklámja. Utasok egyelőre nincsenek az elegáns utasfülkében, ahol minden utas fölött fölfújható mentővölóg: az egész fülkét ládák és zsákok töltik

meg. Pestre is hozott Mr. Leuford két kis leplombált zsákban vagy félkönyi levelet Bagdadból. Mikor a csomagokat átadta, sietve a szobája felé érdeklődik. Aludni szeretne, mert három napja csak 3—3 órát töltött álválssal. Budapestet — azt mondja — még nem látta, de sajnos, nincs is rá ideje, hogy körülnézzen. Vagy pilóta az ember, vagy szórakozik. Aztán a térképe fölé hajol és azt vizsgálja, merre kell indulnia hétfőn hajnalban. Bagdad, Szalonika, Delhi, Budapest, London, — neki mindegy...

Bernát Pál

Szervezkedjem vagy ne szervezkedjem?

Egy volt képviselő főprengései

Ez ám a kérdés, amely ma mindenkit foglalkoztat, aki aggódik a jövőndő miatt. Valamit tenni kellene! — Itt nines minden rendben. Gömbös szerepet kapott, tehát a kormány bajban van. — Talán megbukik Bethlen? Választások lesznek? de mégsem. Hiszen akkor nem kifogásolná a Gazdasági Párt a kormány politikáját. Mi lehet itt? Cselekedni kell! — De mit?

Hopp, megvan! Egy hallom, Borbély-Maczkay Emil szervezi a frontarcosokat. Be fogok lépni közéjük! Most jut eszembe: nem ismerem az alapszabályokat. Vajon meg fogok-e felelni a föltételeknek? — Én csak 40 hónapig voltam a fronton és mindig csak az első vonalban. Hátha magasabb komandóknál eltöltött időt és hadtápismereteket is kell igazolnom? Kitégyem magam visszautasításnak? Menjek, ne menjek? Eppen a kabátom gombjain számolom, amikor olvasom, hogy a derék Reischl Rósi is fölesapott frontarcosnak. Nahát, gondoltam, akkor én is jó leszek, ide magasabb katonai ismeretek nem szükségesek, meg ha minden kötél szakad, itt van Gömbös Gyula, aki sohasem feledkezik meg barátairól — majd csak bepreztás!

Másnap reggel fél órát szulyztam, hogy a nehéz gazdasági helyzetben elernyedt izmainmat jobb kondícióba hozzam (hátha muszkli-vizit is lesz) és elindultam az Alkotmány-utca felé. Utközben betértem reggelizni egy kávéháza. A pincér a kezembe nyom egy lapot. Unottan fölesapom és egyszerre szemembe ölik, hogy gróf Hunyady Ferenc szervezi a tehetséges magyar fiatalágot. — Ha már választani kell, gondoltam magamban, inkább a Borbély-Maczkay, mint a Hunyady! Mit tegeyek? — Versenyvezés és boxoló voltam. Ma is, hál' Istennek, 84 kg-ot nyomok. Tehát a fizikusokhoz biztosan jó lennék. De mint ügyvéd és saját megítélesem szerint politikai zseni, mégsem nézhetem le magam Hunyadyékra! Szellemi munkás vagyok, vagy mi a szösz, ugy látszik, a hasonszörű

emberek ide szervezkednek. Mégis csak a Hunyady-csapat lesz az elegánsabbik! Ide megyek. Majd elfelejtettem a legfontosabbat! Vajjon Hunyady elég okosnak tart-e engem? A véleménye nagyon fontos, ugy-e bár, mert ő a vezér. De viszont, ha ő vezér lehet, akkor ide mégsem kellhet olyan nagyon sok ész? Ugy hiszem, ide mégis meg fogok felelni, gondoltam magamban, katolikus is vagyok — ezt ugyan nem mondta Hunyady, hogy nélkülözhetetlen kelléke a fölvetélnék — de azt hiszem, nem fog ártani. Fizettem és elindultam Hunyadyhoz.

Gondolataim csapongtak. Már láttam magam előtt a jövőndőt. Föl fiuk, Budára! Elöl Hunyady, a bösz vitéz, nyomában mi, bátran, lelkesen, mint ahogy egy Hunyady harcosaihoz illik. Csapatunk zömét ugyan budakesi svábok képezik, szép számmal voltak a szlávok is képviselve, de voltak azért csapáran magyarok is. A Lánchidnál nagy tömeg állta utunkat. Mi van itt? — Biztosan Bethlenök jönnek szembe. Jól látok én? Felhárobog az elenségem? Megállunk. Küldöttség az ellentáborból. Vezetőjük elmondja, hogy ők is Bethlen uralmának áldozatai. Nem kívánunk senki ellen harcolni. Békés szlávok és svábok a környékéből. Nem harr a kenyerük. Amig a szoldot rendszeren kapták, megváltak valahogy. De amióta a rendelkezési alap is elfogyott, szoldjuk sincsen, otthagyták a Vezért, aki a bástyasétányon Gömbössel készül az ellenállásra. Ők békét akarnak, nines más kívánságuk, mint hogy egy „Dréhr Imre-tüdőtelepen” pihenhessék ki nyolcéves fejbőlütözásuk fáradalmait.

Hódolatak jeléül motalkózték és löszört nyújtottak át Ernst Sándornak, csapatunk gazdasági főnökének és Hunyady testvérként fogadta őket.

Jézus Máriám! Most jut csak eszembe az aszkéta Ernst. Már nem is álmodom, benne clek a kegyetlen valóságban. Vissza az egészem! Nem megyek be Hunyadyhoz. Nem vagyok ugyan elkényeztetett ember. Kibírtam a háborút, kibírtam a forradalmakat, kibírtam a szárnálást, a gazdasági krízist, de hogy nekem Ernst adja a gazdasági tanácsokat, érzem, hogy nem tudnám kibírni. — Inkább sohase legyek beszervezve!

Tulajdonképen mit is akarnak ezek az ifjusági szervezettek? Meg akarják bukítani Bethlent? Alghia. Hiszen vezérik a kormánypart, vagy a kormányt támogató párt tagjai. Meg akarják várn, amig Bethlen cmezyt magától? Akkorra az ifju harcosokból totyogó aggyastányok lesznek. Veteránok. A közbéni három-negy évizédel, persze, Bethlen oldalán vagy Bethlen mögött kívánják kellemesen eltölteni. Döntöttem. Nem szervezkedem!

Dr. Somogyi Béla

A négy ördög

premierje ma van a Royal Apollóban. A négy remek fiatal artisa szerelmű történetét — amelyet Hermann Bang novellájából oly sokan ismerünk — most egy tökéletes hangosfilm illuzióján keresztül magunk is végigélhetjük. Ha talikénak valaha vársza volt, ugy ezt „A négy ördög” hangosfilm-változatáról most elmondhatjuk: Murnau (a „Verradar” mestere) rendezte; a felejthetetlen Janet Gaynor játssza a főszerepet, mellette szebbnél szebb fiatalok és jobbnál jobb színészek tűndöklenek. Egy rándorcirkusz nomád eseményét, majd egy fényűző párisi cirkusz legelészendű produkciót nézhetjük végig a filmzene során és a cirkuszelét változatos romantikája tart első percből utolsó halálugrásáig. „A négy ördög” bemutatódja a Royal Apolló másodny Fox kitűnő, hangos hirdatója és Figaro betétpéje előzi meg, amelyet Richard Bonelli, a Metropolitan-opera tagja énekel.

Készüléke teljesítményét fokozzák

a jó rádiólampák: a rádió működése elsősorban tőlük függ.

A Tungstram báriumcsövek

a magyar ipar világhírnevet szerzett termékei, külföldi jóhírnevének legfontosabb megteremtői, mert a rádióipar legmodernebb alkotásai. Ha tehát hangerős és kristálytisza rádióvételt akar elérni készülékével,

csak ezeket használja.

Régi, bevált szabóüzletem

kis rezsivel a legkitűnőbb munkásokkal dolgozik!

Előnyös angol szövetbevásárlásaim lehetővé teszik

készen vagy mértékutáni olesó eladását,

WIDDER férfitiszabó
VI, Városház-u. 20. Tel.: Aut. 880-20

Felhívás!

Tisztelettel értesítjük t. vevőinket és üzletfeleinket, hogy üzemünket, mintatermeinket és irodánkat

VII, Thököly-ut 60.

szám alatti házunkba helyeztük át.

Gmehling Hermann Rt.

ülébutorgyár

Gyermekköcsik,

vas- és rézbutorok, paplancok, matracok a legkiválóbb kivitelben és legolcsóbban

HOCHMANN LAJOS cégnél
VII, Erzsébet-tervezet 4. (Emke mellett)

A régi monarchia legfényesebb nevei vonultak föl herceg Esterházy László vasárnapi menyegzőjén, akit Serédi hercegprimás esketett meg a koronázó főtemplomban Erdődy Marietta grófnővel

(A Reggel tudósítójától.) Nemesak a magyar főúri köröknek, de a volt monarchia egész régi, az utóbbi évtizedben oly elvonult és ritkán szereplő arisztokráciájának nagy társasági eseménye volt vasárnap: herceg Esterházy László tartotta esküvőjét Erdődy Marietta grófnővel. A lakodalmi ünnepség tulajdonképpen már szombaton elkezdődött: Erdődyék kétszázötven terítékes souperet adtak a Park-Clubban, amelyen Izabella, Augustus és Anna főhercegnasszonyok és József és József Ferenc főhercegek is résztvettek. Az esküvőt vasárnap délelőtt 11 órára tűzték ki a Mátyás-templomban, de már röviddel

10 óra után megkezdődött az autók fölvonulása a Vár csöndes utcáin a koronázó főtemplom elé.

Az eső szitált, az utak olomszürkébe bujtak, melankolikus félvilágosság derengett a nyomberi aszfalton, de mindez a sok szerkesztő kirekedt a templom ajtóm kívül és a főhajóban minden

esupa csillogás, színfolt és festői látványosság volt.

A boltozat valamennyi esillárja égett, délszaki növények díszítették a pirosszőnyeges főbejáratot, a főoltár főhéher virágdíszbe öltözött s a padsorok megteltek údarcu, barmós grófnőkkel és grófnőkkel, akik félhátkán beszélgettek kísérőikkel. — Jó reggelt! — hangzott nánduntalan a vidám köszöntés és utána nyomban német vagy francia konverzáció... A főbejárati elé most már egymásután gördültek a násznép:

a kétszázfőnyű cortége kocsijai.

Elsőnek a páleás ur érkezett, idősebb Esterházy László herceg, a völégény legidősebb nagybátyja, aki meggyászini díszmagyarban, kezében a tradíciós páleával és piros rózsacsokorral utóbb az egész menet élére került. Egyelőre azonban még csak sorakozott a nászmenet, amelynek rendje körül sokat buzgókodott gróf Csekónies Endre. Az ifjú grófnak mindenre volt gondja, nagy rendezői rutint árult el, ő sorakoztatta többek között a párokat: — Piresi, te ide állsz! — (mondotta Piret de Bihain Eugén bárónak). — László, te méz legelőre és bent fogadod a menyasszonyt! — adta ki az utasítást a völégénynek. A völégény egyből Esterházy Bernadette hercegnővel és Erdődy Ilona grófnővel érkezett: magas, erősen szőke fiatal ember, aki valódi „apától örökölt” türktűkék díszmagyart viselt s akiről idősebb urak főhangon megállapították, hogy ez alkalommal nagyon hasoult néhai nagypapára.

Sorra érkeztek a nyoszolyóleányok vőfélyeikkel, elsőnek Draskovich Maritta grófnő, utána Csekónies Erzsébet. A harmadik magasbaszókkent, egészen fiatal leányka:

— Nein, ist die Andsi gross! — hangzik a padsorokban a lázas megállapítás. — Wer ist sie eigentlich? — kérdi egy osztrák ur.

— Andsi heisst eigentlich Bathhány Klári — hangzik a válasz — und sie ist blos zwölf Jahre alt... És már jön a következő pár: a magas Széchenyi „Miki” a legkisebb nyoszolyóleánnyal, a menyasszony lánnyal és a többi lány, mind fehér díszmagyarban, legéren vállra vetett cobolyprémes mentével, az ondulált, rövid babihajjakkal ékköves fehér selyempórtával. Nem lehet túlságosan melegsük, mert a templom fűtellen és az ajtók fáva-nyitva... De a közönség magát a meny-

asszonyt feltől legjobban a megfázástól, mert a karsu alakon, amely e percben tűnik föl a küszöbön, nincs köpeny, csak habszerű fehér-selyem és vagonterő csipke. Csipke fogja át sötétzőke fejét, amelyet körüljáról a vékony mirtuszág, löbncéles uszálytól csöpp kisfű, ifj. Esterházy Miklós viszi. Erdődy Ferenc gróf és Esterházy Antal herceg vezeték. Mindhármuknak meg kell állniuk a küszöbön, mert fotográfálják őket... Egy pere és már indulna a nászmenet a főoltár felé, — ekkor helyet engednek egy elkésett vendégnek, Bethlen Margit grófnőnek.

Azután esend és rend lesz. Csekónies Endre jelt ad és a páleás ur, mögötte két díszruhás hajdu, elindítja a menetet. Fölvonulnak az urak és hölgyek, az urak nemes szépségű díszmagyarban, néhányan tisztá egyenruhában és mint különös színfolt: két fehér testörkényt, egy piros máttal lovagfrakk; a hölgyek — a nyoszolyóleányok kivételével — valamennyien városi bundában, amely elkarja találtjuk fényét... Mire mindenki elhelyezkedett, megérkezik

Serédi Jusztinián

hercegprimás, vakító bibornoki selyemben, mellette jobbra-balra egy-egy püspök. Főn a körösen fűhangzik az orgona és az egyházi ének s az esketés szertartása megkezdődik. A hercegprimás intelve végigszalaj a templomon:

—...Menné magasabba emelt benneteket az Uristen az emberek föl, annál inkább kötelességet, hogy jó példát adjatok... Csodái, vallási, társadalmi és polgári kötelességeitökben segítsetek egymást!...

Az áldás szavaiba már belekondulnak a de-

let jelző harangok. Vonul a násznép kifelé, a cortéga, pontosan, a következő sorrendben:

Első megy az ifjú férfi a feleségével, azután pedig a következő párok: 1. Gróf Erdődy Ferenc — herceg Esterházy Bernadette. 2. Herceg Esterházy Antal — Erdődy Ily grófnő. 3. Gróf Erdődy Péter — gróf Csekónies Erzsébet. 4. Gróf Esterházy Károly — gróf Draskovich Maritta. 5. Gróf Erdődy Pál — gróf Széchenyi Julia. 6. Gróf Zichy György — gróf Khevenhüller Irma. 7. Gróf Erdődy Antal — gróf Széchenyi Margit. 8. Gróf Széchenyi Miklós — gróf Bathány Anna. 9. Gróf Erdődy Sándor — gróf Cziráky Lászlóné. 10. Herceg Esterházy Pál — gróf Erdődy Sándorné. 11. Gróf Cziráky László — özv. gróf Draskovich Pálné. 12. Gróf Draskovich Pál — özv. gróf Cziráky Béláné. 13. Herceg Esterházy Rudolf — özv. gróf Khevenhüller Alfrédné. 14. Gróf Erdődy Vilmos — gróf Csekónies Sándorné. 15. Gróf Erdődy Rudolf — herceg Oettingen-Wallerstein Károlyné. 16. Gróf Khevenhüller Ferenc — ifj. gróf Esterházy Lászlóné. 17. Gróf Csekónies Iván — gróf Draskovich Pálné. 18. Ifj. gróf Esterházy László — özv. gróf Oberdorff Hugóné. 19. Gróf Cziráky József — özv. gróf Hardegg Jánosné. 20. Herceg Montenuovo Nándor — herceg Fürstenberg Károlyné. 21. Gróf Festetics György — herceg Quadt-Isay Sándorné. 22. Gróf Khevenhüller György — herceg Montenuovo Nándorné. 23. Gróf Esterházy Ferenc — gróf Károlyi Lajosné. 24. Gróf Esterházy Kázmér — gróf Esterházy Ferencné. 25. Gróf Bathány Zsigmond — gróf Esterházy Kázmérné. 26. Gróf Esterházy János (fraknoi) — gróf Esterházy Jánosné (ujlaki). 27. Gróf Esterházy János (ujlaki) — gróf Esterházy Erzsébet. 28. Báro Piret Jenő — gróf Esterházy Jánosné (fraknoi). 29. Gróf Teleky József — gróf Bathány Zsigmondné. 30. Gróf Esterházy Tamás — herceg Fürstenberg Antónia. 31. Gróf Hardegg Imre — gróf Esterházy Helena. 32. Gróf Széchenyi József — herceg Fürstenberg Maria. 33. Gróf Bathány László — gróf Károlyi Alice. 34. Gróf Károlyi Sándor — gróf Zichy Maria Eugénia. 35. Gróf Széchenyi Endre — gróf Zichy Maria Eugénia. 36. Gróf Hardegg Miksa — gróf Széchenyi Erna. 37. Gróf ifj. Bathány Iván — gróf Széchenyi Janka. 38. Gróf ifj. Esterházy Kázmér — gróf Széchenyi Alexandra. Majd egyedül a következő urak: Gróf Cziráky Antal gróf Csekónies Endre, gróf Zichy Demónkos, Ellinger Richárd, Rimmer Ilrta, lovag Pioning Kurt.

Az ifjú generáció most már gondtalanul esicsereg:

— Jössz te is a Park-Clubba? — kérdezik egymástól az ismerősök. Esterházyék ugyanis ott látják déjajner-re vendüget a násznépet. Onnét utazik el az ifjú pár — hová? Olaszországba... (d. sz.)

Megbuktak a hamburgi magyar borházak és a magyar adófizetők 180.000 márkát fizethetnek a hamburgiak borkóstolásaért

(A Reggel tudósítójától.) A magyar bor külföldi propagálása érdekében a Földművelésügyi minisztérium az utóbbi három évben a nagy metropolitokban egymásután létesítette az úgynevezett

magyar borházakat,

a Hungaria-éttermeket. Magyar ornamentikával díszített étkező éttermek ezek, amelyekben az állami pincegazdaság borait kellene kimérni és a magyar konyha specialitáitát főlszolgálni. Bécsben, Berlinben, Zürichben, Londonban, Kopenhágában és Hamburgban nyitottak ilyen éttermeket, igen nagy költséggel. Hamburgban egyszerre két ilyen külképviseletet is kapott a magyar bor, ami különösen

sok pénzt emésztett, annál magasabban hat, hogy ez a két hamburgi magyar borház megbukott

és a magyar bor propagandája helyett a legkellemetlenebb hírek keltek szájára e bukással kapcsolatban. A „Hamburger Fremdenblatt” egyik legutóbbi számában a következőket írja a Hungaria-vendéglő áratlan bukásáról:

„A magyar borok bevezetésére a magyar kir. állami pincegazdaság Hamburgban két Hungaria-vendéglőt alapított, az Asterdammon és a Reeperbahnban, amelyek most teherest a rólányukat és beszéltették a fizetéseket. Az üzletvezetők azt állítják,

hogy az állami pincegazdaság, amely eleinte finanszírozta őket, az utóbbi időben egyszerűen eszerben hagyta vállalkozásukat, beszéltette a további támogatást és az üzemetek egy londoni társaságnak adta át, a helyiségek berendezését azonban megtartotta. A londoni társaság ebben az ügyben megtagad min-

Esik!

Póslán utánvettél bérletünk

Női ernyők, kitünő minőség, 10 részes, divatnyéllel, fekete és barna színben	10.—
Férfi ernyők, igen tartós minőség P 10,50	8,60
Férfi ernyők, nyersselyemből, elsőrendű kivételben	12,50
Leánykaernyők P	7,20
Női hócipők, bársony gallerral, fekete és színes	10,50
Férfi hócipők P	16,50
Női sárcipők P	6,80
Férfi sárcipők P	8,50
Gyermek sárcipők	
23-31-ig P	4,50
32-35-ig P	6,40
Női lakkozott gumicsizma P	19,50

Női kabátok

Berlini és párizsi modellek után készült leány- és bakfiskabátok, ruhák, szőrmebundák Óriási választék!

Bámulatos olcsón! Egyes darabonként is kaphatók VII. Király-u. 13 GRÜNBAUM az I. udvarban nagykereskedésben

FENYVES IX. CALVIN.TÉR. 7

den fölülágosítást. De emlékeztet, hogy ezeket

az üzemeket a múlt évben a magyar konzul a külföldi diplomatatestületek képviselőinek jelenlétében ünnepélyes vacsorával nyitotta meg

s ennél fogva a hamburgi kereskedővilág joggal tevékenykedett föl, hogy a vállalkozás reális állapotok nyugodtsággal. Az adósságok mintegy 40.000 márkára rughak. Az állami pincegazdaság és a magyar konzul azonban most elvárhatják maguktól minden felelősséget és kijelentik, hogy az egész ügyhöz semmi közük. Mifután így nem valószínű, hogy az állami pincegazdaság a szállítók követeléseikhez fogja juttatni,

harmadik oldalról család történetét

és így az egész eset még földérvésre szorul. Mit szól mindehhez a hamburgi kormány és mikor akar beavatkozni az államügyész?

Ebből az újságokból kénytelen-kelletlen le kell vonnunk azt a szomorú következtetést, hogy a hamburgi Hungária-borházak

nemcsak hogy a magyar bornak nem csináltak jó céget, hanem a magyar hitelt is veszélyeztették.

Az Alsterdammon, Hamburg előkelő negyedében tavaly júniusban nyílt meg a Hungária, a helyiséget 55.000 márkáért vették át egy sörözőtől, az átalakítás és a felszerelés kiegészítése külön 25.000 márkába került. A Reeperbahnon, a matrónegyedben nyitott vendéglő helyiséget 15.000 pengőért vették meg, ezt is renoválták, amire újabb 15.000 pengőt költöttek. E borházak bérlelője előbb Gábor József volt, mifután azonban üzleti eredményeivel nem vol-

tak megelégedve, az idén februárban

a londoni Hungaria-étterem bérlelőinek adták át

a két hamburgi éttermet is. Ekkor újból átalakították a helyiségeket, ami újabb 30.000 márkát emésztett föl. Az átalakítás alatt hat hétig zárva voltak a helyiségek, amelyeket április elején báró Abele Egon hamburgi magyar konzul jelenlétében pazar ünnepélyességgel nyitottak meg. A bérlők a húst, a fűszert, kenyert, stb. hitelben vásárolták a hamburgi kereskedőktől, akik készséggel hitelleztek, hiszen a borházak fölött a magyar címer ékeskedett és azt híhették, hogy hivatalos, állami üzemnek hitelleznek. November elején, amikor már 40.000 márkára szaporodott a borházak adóssága, a bérlők beszüntették a fizetéseket és az üzemeket bezárták. Ez

a két borház 140.000 márkába került az állami pincegazdaságnak és a bérlők adóssága 40.000 márká,

amit minden bizonnyal szintén a magyar állam fog kifizetni, mert ha már ez a magyar borpropaganda nem sikerült, nem veszélyeztet-hetik még a magyar hitelt is. A földművelésügyi miniszterium üzleti politikájának jóvoltából, 180.000 márkával a magyar adófizetők fizethetik meg majd végül a hamburgi magyar bort és még azt sem tudjuk, kikből áll az a londoni társaság, amelynek regentstreeti vendéglőjében magyar csupán a pénz, amelyet támogatják, az ételek, italok és a kiszolgálás azonban francia, angol és olasz...

Székely Endre

A 46-ik emeletről ugrott le az utcára vasárnap a newyorki tőzsdekrach egyik áldozata

Newyork, november 17.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Az elmúlt hetek tőzsdekrachjainak vasárnap két újabb halálos áldozata volt. Cutter newyorki vaj-nagykereskedő, aki a tőzsden óriási veszteségeket szenvedett, ügyvédje irodájának ablakából, az egyik felhőkarcoló 46-ik emeletről levette magát az utcára és szörnyelhalt. A másik öngyilkos, Moliska bányamérnök leöntötte magát petróleummal, majd meggyújtotta a petróleumot és eleven fáklyaként percek alatt elégett. Felesége, aki férje segítésére sietett, ölet-veszélyes égett sebeket szenvedett.

Egyfázisú forgalmi adót az egész vonalon!

— követelje vasárnap a kiskunfélegyházi egyházi kereskedők közgyűlése

Kiskunfélegyháza, november 17.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) A kiskunfélegyházi kereskedők egyesülete vasárnap rendkívüli közgyűlést tartott az aktuális kérdések és a sürgős orvoslást kívánó ártalmak megvitására. Minátn Fecser Sándor elnök a gyűlést megnyitotta, Nádor Jenő, az OMKE központi titkára tartott előadói beszédet.

A magyar kereskedelem sok baját — mondtta — nem lehet kizárólag Trianonnal és világkrízissel magyarázni.

Fecser Imre a könyvvizsgálatokról beszélt; dr. Strasser Rezső alelnök azt fejtette, hogy az egész ország kiskereskedelmének a forgalmi adó a legégetőbb problémája és a kereskedők erősen követelik az egyfázisú rendszer gyors bevezetését az egész vonalon. Novoszel János, Szabó József, Friedmann Sándor felszólalásai után a közgyűlés elismerését és köszönetét fejezte ki Sándor Pálnak és az OMKE vezetőségnek a vidéki kereskedők érdekében kifejtett munkájáért.

Wekerle egyszakaszos törvényjavaslatban kér felhatalmazást az adókvetési és behajtási könnyítésekre

Egységesítik az egyenes- és a forgalmiadók kezelését. — Örfy Imre kijelenti, hogy már december hó első felében megjelenik a bürokráciát egyszerűsítő és gyorsító ügyrendi reformrendelet

(A Reggel tudósítójától.) Bethlen miniszterelnök bejelentette, hogy immár elérkezettnek látja az időt az állami bürokrácia kinövésének lenyegeltésére, mivel azonban a kormány hatalma nagyrészt épp a bürokrácián épül föl, kérdés, hogy a kormány milyen összintésgel és elhatározottsággal fog hozzá a bejelentett harakiréhez.

a bürokrácia visszafejlesztéséről szóló racionalizációs tervek végrehajtásához. E terveket

Örfy Imre

dolgozta ki, aki a végrehajtás menetrendjéről a következőket mondta A Reggelnek:

— A racionalizációs tervek két részre oszthatók. Az első csoportba tartozik a közhatalok ügyrendi reformja, amely rendeleti uton lép életbe. Az erről szóló rendelet

már december első felében föltétlenül megjelenik,

mert idő kell arra, hogy a hatóságok a január elsejétől kezdődően esedékes végrehajtásra előkészüljenek. A legnagyobb baj az, hogy a közhatalokban eddig egyáltalán nem érvényesült ügyrendi szabály és a kialakult eljárás rend gyökerei a Bach-korszakba nyúlnak vissza. Az ügyrendi reform lényege

a hatáskörök redukciója,

vagyis a közpénhatóságokra bízzák most majd azokat az ügyeket, amelyeket eddig fölőlegesen a miniszteriumok intéztek. Itt azonban az ügyrendi reform nemcsak intézkedésekre is szükség lesz, amelyek esetleg csak törvényhozási uton lesznek clothelapíthatók. Ezentul nem lesz szabad olyan anyagi jószágokat alkotni, amelyeket komplikált eljárással lehet csak végrehajtani. A speciális reformok során nagy feladat lesz az adóügyi adminisztráció egyszerűsítése.

Wekerle a jövő év első felében egyszakaszos törvényjavaslatot terjeszt majd a törvényhozás elé és utólagos jelentéstétel kötelezettsége mellett ebben kér felhatalmazást arra, hogy az adók kivétele és behajtása terén könnyítéseket léptessen életbe.

Különös figyelemmel kell itt lenni a forgalmi adóra. Egységesíteni kell az egyenes és a fix összegekben megállapított forgalmi adók kezelését, a forgalmi adóhivatalokat pedig be kell olvasztani az adóhivatalokba. A cél itt a forgalmi adó fokozatos vissza-

fejlesztése és végül a corpus jurisból való teljes felszámolás.

Bethlen miniszterelnök már e héten összehívja azt a miniszterközi bizottságot, amely hivatalos lesz az ügyrendi reformrendelet kidolgozása és végrehajtásának ellenőrzésére.

REGGELTŐL - ESTIG

GYERMEKORTÓL - AGGKORIG

PALOTATÓL - KÜNYHŐIG

DIANA
SÓSORSZER

TRETORN
HÓCIPÓ
világhírű

Művészfejek

Márkus Imre

Fekete kemény kalapján gyászszalagot visel. Nem gyászol. *Ugy kapta ez el a gyászszalagot.* Egy kicsit a füleire esik, de aztért jól áll neki. Ő különben nem is vette ezt észre, meri soha nem szokott nézni tükröbe. Most, hogy ezt az önaréképet kértük tőle *A Reggel* számára, bajban volt. *Nem volt tükrre.* Egy fél

A Reggel számára rajzolta Márkus Imre

tükröt aztán szerzett valahonnan. Az első tükrör volt ez, amelyben zavartalan figyelhetie meg önmagát. Nagyon megörült neki. *Egyszerre három rajtot is készített magáról.*

Az angyalföldi világ festője.

A fővárosnak amúgy mezejében, ahol meghúzódva él egy eselészobában, az esti órákban ritkán mutatkoznak óvalos polgárok. A Lehel-téri piac és Angyalföld világa ez. Az itt öngyörgő dosztojevcskijji figurák jól ismerik az öreg piktor: közéjük megy, őt nem bántják. Nem fél tőlük, észbe sem jut, hogy tőle azok az urak akarhatnának valamit. Mit? (Legföljebb a gyászszalagos kemény kalapját.) Sőt, ő kér tőlük szívességet. Rajzolgatja, festgeti őket. *Ők állandó modelljei.* Olesók. Nem kérnek semmit. Pénzért nem is maradnának kötelező mozdulatban. Ahhoz sokkalta különb urak, semhogy feszélyeztetnék magukat a kényelmükkel valamit is engednének nevétségért. S egyáltalában. Ha pénzt akarnak, van arra rendesebb mód. A művész fesse őket, ha jólesik neki. De hagyjon nekik békét. Hanyattvágódnak az aszfalton, vagy egy szemeteskoesi tetején, így, ha fetszik, parancsoljon a művész ur. Egyik lábukat felölgatják, a másikat urasan és kényelmesen magasra rántják a kocsis tetején — nem szőgyenlősek s nem bántják, ha így, ebben a pózban, harisnyátlan láb-szárú szabadon ércnyesül. Tessék, művész ur. *Bánják is őt, ha ez művészel.* A szakállas festő pedig csöndesen meghúzódik mappájával s ceruzája hegyével ellopja heverő álmundétüket anélkül, hogy pihenésük békés egyenletességét megzavarna.

Így dolgozik.

A Lehel-téri piac a műterme. Felső világlátása van. Egyetlen hibája ennek a műteremnek, hogy kiszámíthatatlan: mikor támad rá orvul a tavaszi vihar, mely azután zuhogó orkánjával rajzpapirosán mindent pöcskora ver.

Egész esomó ilyen röptében megragadott vázlata van; *csavargókról, kofákról, a közeli gyárak lékzubbonyos napszámósairól, a hét-köznapok kültelki egyszerű mozzanatairól.* Csupa egyéni látás, csupa friss közvetlenség valamennyi: valamennyiben aranyló ködben ténferog a művészet piedesztáljára helyezett emberi életesség. Nem tendenciózus ábrázolások ezek a kis pasztellek, nem szonornak, cseppet sem lehangolóak. *Hangfőgön eljárt szott külvárosi melóttak ezek, a keresetlen, a cicomáltan élet halk megrillantása; világ, amelyben egy igazi művész bányász a szín, a forma, a vonal hármias monumentalitása után.* Ebben a világban nőtt egyszerű művészsé Márkus Imre. Itt lett az angyalföldi alvilág mélyen látó mestere s maga is kitagadott rongyosa; itt, amelynek illattalan életéről rajz-

lapján festői illatot adott s kis eselészobájába félhomályában egyenként élénk rakosgatott.

A száik ablakmélvédésben egyszerre kigyul: *Angyalföld.* Az uniformizált nyomor. Rougyokba burkolt formátlanóságok; álmódózó líák, sóhajtos kékek, szendergő szírimusok; *asszonyok; ázott utcsilészek; tónusok, folatok, konturok; fák?... eszellemek?...* Hunyorgó emberárnyak... Alakjukon ijedten fakul színtelenre a szín... Csoportban is: *magányosok.* Töprengők. Ugy gubbasztnak, mintha a világot akarnák megváltani... *Gö-gösek.* A világosságtól megvakulnak, csak a vakuló sötétben látnak... Itt, ezeken a képeken, elnyújtózkodnak, mint kétreeben a fenévadak. Vagy mint tarlok a darvak. Némák, zárkóztak.

Ujjonai való, ahogy a festő sommázo nagyvonalúsággal, kopott, csanzott meghepergetettségüket lelke tisztítóüzén át fölérti s fölmagasztosítja mindezt. Nem külvárosi jasszok ezek, de angyalok. Szárnytörött angyalok.

Ötvenhét éves.

Még önálló kiállításra nem volt. Hogyan ve-

gyen hozzávaló kereteket? S aztán. Félelmes urak azok, akik azokat az előkelő kiállításokat megrendezik. Legutóbb is egy művészestület, amely arra alakult — s abból tartja főn magát —, hogy a nyomorgó művészek helyzetén segítse a társadalmi gazdagainak bevonásával — *visszavásárolta egy képét...* Nagyon nehéz, mondja, nagyon nehéz. A szobája akkora, hogy nem lehet megfordulni benne. Jó szoba, mondja, nagyon jó szoba. Kicsit kiesi. De fűteni nem kell, ez a nagyszerű benne. *Mindkét oldalán kongha van, a harmadikon látszik.* Ezek átmelegítik. Nagy dolog ez, kérem. Ebédelni? Hogyne! Szokott. Hol? *A Magyar királyi népjóléti étkészében.* Bizonyos tisztelttel mondja ezt. Nagyon jó közönség jár oda. Jobb emberek. Egy hústalan ebéd: 56 fillér. Olesó — nem? A husos? Gondolkozik. Azt nem tudja. *Nem emlékszik.* Nyáron különben is gyümölcsecel éleik — mondja nagyon komolyan.

Vasúgya mellett egy kis asztalkán könyv ülik szembe: *Die Hoffnung auf Segen, von Herm. Heijermans jr.* Fölötte: egy rokkant kis tükrör. Ebből rajzolta le önmagát. A féltükrör vastag fekete betüket ver vissza. Ez! *Adóiv.* Föllapoznak. Ez van benne: *Multévi hátralék: 192.69 pengő...* A tükröbe pillantunk. A Márkus Imre két vöröstre csipelt szem vesztelgel most abban. Két néma szem. Nem sir és nem nevet.

Sir és nevet.

Bálint Jenő

Egyperces beszélgetés a fiatal Horthy Miklóssal a szanatóriumában

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben meglátogattam ifjabb Horthy Miklóst a Fásor-szanatóriumában. *Adám* professor volt szíves közölni vele, hogy *A Reggel* érdekeldik iránta, látni szeretné, hogy személyes impressziók alapján számolhasson be állapotáról. Pontosan négy hete, hogy a kormányzó idősebbik fiát levetette a Margitszigeten a ponnyó s négy hét után a nagybeteg ma már a legteljesebb javulás útján van. Nyílik az ajtó s a háziorvos, Szöllőssy dr. karján, követve a kormányzóhoz s Adám tanártól, megjelenik a fiatal Horthy Miklós. Színes selyem házikabátban, pizzamában, papucsban közeledik felém a folyosón. *Semmit nem változott, ugyanúgy néz ki, mint azelőtt, a szeméi frissen esillegnek, csak talán még karosabb valamivel s látszik, hogy még gyöngye a fekvéstől.* Bemutakozom a főmél-

ságu asszonynak, aki ragogy arccal áll mellet a fia mellett. *A kezében egy piros költött sál, azon dolgozik.* Mosolyogva szölok a „beteg”-hez:

— Örvendek, hogy így látom. Jól van? — Ő, egészen. Közönböm az érdekldést. *Nem-sokára már ki is megyek. Sajnos, nem szabad álldogálnom, sétálnom kell...*

Kezet szorítunk és a menet elindul újra visszafelé, végig a folyosón. *A fiatal Horthy járgyokorlatot tart.* Szöllőssy dr. megy mellette, az *édesanyja arca csupa öröm.* *Adám* professor visszajön:

— *Mint látja, jól van, semmi változást a szerencsétlenség nem okozott, egy-két hét s egészben rendben lesz...*

Mosolyog. A mögötte álló két szanatóriumi orvos is. Én is. És elbucszom. (e. z.)

Premier ma!

Fox hangos film!

Gyászruhák
4 óra alatt

Norváth és Halász

Telefon:
Ant. 671-09

női gyászruhakészítő vállalat, IV. Váci-utca 26 teljes gyászfelszerelések speciális raktára

HIREK

Csend

Váratlanul úgy néha-néha,
Redők borul halk csend árnyéka.
Csodás érzéstől megkapatva,
Elnémulunk egy pillanatra.

És elcsitul egy percre minden,
Mi lázongott, vagy fájt a szívben;
Kétség, bubánat elvész lágyan,
Nagy, csendes, hőszin boldogságban.

S a zajtalan hullámzó légben,
Láthatlan, fénylőn, hőféhéren,
Halkan lebbentve égi szárnyát,
Fejünk felett egy angyal száll át.

Szalay Fruzina

Üveg

— Irta Szép Ernő —

Folyton az üvegre kell hogy gondoljak.
Az üvegen akad meg a szemem egész nap
Pesten az utcákon.

A kirakatok üvegén.
Hiszen minden áldott (vagy áldatlan) nap
elspekulálhatna az ember ezen a dolgon.

Itt ez a Váci-utcai ékszerüzlet. Sötétkék
bársonyokban diadémok, broche-ok, karkötők,
boutonok, gyűrűk csillognak-villognak. Kávé-
teás-szervizetek álmódan sápadt és érintetlen
arany meg ezüst színekben. Evőeszközök-
szettek ragyognak, mintha most ébredtek volna
fő, boldogan, ártatlanul.

Csupa drága fém.
Csupa kincs.
Gyémánt, platina, türkiz, zafir, tüzopál,
gyöngy, beril, malachit. Meg az arany, meg az
ezüst.

Ott van mind az ember szemére előtt. Csak a
kezét kell az embernek kinyújtani...

De az ember ujjahégye, meg a ragyogó drá-
gaság közt ott az az üveg.

Az emberek állanak mozdulatlan, békeivel,
merengve. Eszükbe nem jut a kezüket mozdi-
tani. Nem is látják pedig azt az üveget. Ha-
nem érzik. Tudják, hogy az az üveg ott van.

Egy ékszerkereskedő fogadásból egy reggel
kiemelhetné titokban azt a szép, tiszta üveg-
falat.

Nem tudom, mi történne.
Az emberek nem hinnének a szemüknek.
Annak az üvegnek ott kell lenni. És ott is
volna akkor is... az az üveg már ráragadt az
emberek szemére.

Ilyen tájt, mondom, különösen foglalkoz-
tat az üveg.

Ott van az ékszerészholt mellett a szücs ki-
rakata. Csüngenek a messzire való vadállá-
toskák holt bőrei pácolva, kifésülve, ondu-
lálva, derékhoz illesztett karokkal, fegyvel-
sen és szeliden. Eléjük állanak az asszonyok.
Nézik őket. A mindenesleány, aki jön a füsze-
restől, az is megáll, bamulja egy kicsit az ün-
nepies, boldog szőrmeiket.

Az üveg ott mosolyog a nők közt, meg a bun-
dák közt.

Az üveg kemény, mint a márvány és hideg,
mint az éjszaka.

Az az üveg ott feszül, az a félcentiméter
vastagságú világos, csodálatosan tiszta, sem-
minek látszó varázsos réteg, amely álmódú
teszi azt, ami megfogható valóság mögötte van.

A férfiak megállanak a kivilágított közruhá-
zület kirakata előtt. Maguknak való zaklón
vagy raglónon törk-é fejüket, vagy a kisi
funak kívánják-e azt a szép kis matrózgaléros,
rövidnadragos kék öltönyt? Nézik, nézik, né-
zik az üveget.

A gyerekekkel muszáj megállani a játé-
kereskedés kirakata előtt. Micsoda szezámi
poppa, én édes istenkém. Fotografáló gépek-
kék, építészkerények, dominók, távcsövek,
autócskák és vonatcskák sinikkel, viadukto-
kkal, telegráfoszlopokkal, erdőcskével, amely-
ben cukros ágakon csillogó szemű kis mókások
bujdosnak. És babák, ctonhajuj, karakterfejú
modern babák a legchibesebb párisi ruhácskák-
ban és szakkikus, édes, pufók óriás babák,

Aranyérmél

és az ezzel járó bédugulás, repedés, kelés, gyakori vize-
lési inger, derékfájás, mellzsorulás, szívduzzadás és szédü-
lési rohamoknál a természetes „Ferenc József” keserűvíz
használatra mindig kellemes meglepetésként, sőt gyak-
ran teljes gyógyulást eredményez. A belső bajok orvosa
az igen enyhe hatású „Ferenc József” vizet sokszor mü-
dennapi használatra reggel és este egy-egy fél pohárral
mennyiségben rendelje. „Ferenc József” keserűvíz
gyógyászterekben, drogeriákban és fűszerüzletekben
kapható.

rózsás tekintettel, elalvó szemekkel, fehérben,
mint a menyeyi angyalok. És bájós kis pupo-
stevén, szép kiesi oroslánok, bohó apró med-
vék, csinos, urias szamaracsókák, ápolít, kényes
nyuszik, csupa eszusa emberszerető, jólnevelt,
minden tréfára kapható vidám faevad.

A gyerekeknek kinyúl a kezeikéje ... s
belesiklik az üvegbe.

Oh, cukor, esokoládé, torfapaloták, édes esiz-
mák, kéményseprőcskék, bombonócskák ezer-
egységcsakájai!

Az üveg ott mered az ember közt, meg az
ember kis boldogsága közt.

Nem csodálom, ha meghasadnának az ideén
mind a kirakatüvegek Pesten.

Hiszen nekik könnyebb is meghasadni, mint
a szivelenek.

— Borult, ködös idő. A meteorológiai inté-
zet vasárnap jelentésben az időprognózis a
következő: *Jobbára borult vagy ködös idő
várható, némi hőemelkedéssel.*

— Egységes ellenzéki offenzíva indul a fővárosi
törvényjavaslat ellen. A képviselőház közigazgatási
bizottsága szerdán délelőtt 10 órától kezdődően dé-
előtt és délután tárgyalja a fővárosi javaslatot,
amely jövő szerdán már a képviselőház elé kerül.
A baloldali ellenzéki tagjai máris elhatározták, hogy
a javaslat ellen egységes és energikus offenzívát
indítanak és így főbbirállyal fenyegeti a kormány-
zat a tervét, hogy a főváros autonómiáját veszedel-
mezteztő javaslatot három hét alatt hajszolja kereszt-
ül a törvényhozásban.

— Vasárnap letartóztatott hat kommunista
ifjúnokkást. A baglyasajálai bányavidékről
több fiatal bányász néhány nappal ezelőtt kom-
munista iratokkal vitt Salgótarjánba, az ottani
rendőrbiztosok azonban elfogták és Buda-
pestre hozták őket. A budapesti rendőrkapi-
tányság ebben az ügyben Salamon Imre, Ka-
kuk Ferenc, Sulyok András, Eppich Endre,
Blaska Lajos és Földy István fiatal bányamun-
kásokat vasárnap letartóztatta.

— A pesti 12. hűtőszegő vasárnap rendkívüli kü-
gyűlést tartott. A pesti 12. hűtőszegő képviselőtestü-
lete vasárnap délelőtt dr. Glücksthal Samu felsőházi
tag, elnökhelyettes elnökletével rendkívüli közgyű-
lést tartott, amelyen a képviselőtestület tagjai, 212-en,
jelentek meg. Glücksthal előterjesztette, hogy az elő-
járóság Stern Samu udvari tanácsost ohajjja az
elnöki tisztségre megválasztani, minthogy azonban
Stern nem tagja a képviselőtestületnek, az alapszabá-
lyok módosítása válik szükségessé oly módon, hogy
a hűtőszegő elnöke az is meg lehessen választani,
aki nem tagja a képviselőtestületnek. Vértess Emil
előjáró elmozdított meg arról, hogy az előjáróság
előszörban Glücksthal Samunak ajánlotta föl az
elnökséget és hamsúlyozta, hogy az előjáróság ugy
Glücksthal Samu, mint elnökhelyettesét, Hájha
Marecél iránt nagy megbecsüléssel viseltetik. Az ő
Marecél iránt nagy megbecsüléssel viseltetik. Az ő
javaslatukra jelleme az előjáróság egyhangúlag Stern
Samut az elnöki tisztségre. Az alapszabálymódosítást
a közgyűlés 209 szavattal három ellenében kelles
taps közt elfogadta. Végül Glücksthal üdvözölte dr.
Baracs Marecél negyvenéves ügyvédi jubileuma alkal-
mából. Az elnökválasztás közgyűlést december 1-re,
vasárnapra hívják össze.

— Baleset a vasárnapi gödöllői Szent
Hubertus-lovaglásban. A budapesti 1. honvéd-
huszárezred tisztikara vasárnap Szent
Hubertus-lovaglást rendezett Gödöllőn, a kí-
rályi vadaskertben. A lovaglásban résztvevő
vitéz Csányi-Wolnhoffer Emil huszárezredes
is, akit véletlen baleset ért: lova megbottolt és
elesett s az esés következtében az alvezredes
balkulescsonttörést szenvedett. Az alvezredes
a kispesti mentők részesíteték első segélyben,
majd behozták Budapestre és a Hungária-uti
tisztkórházba vitték.

— Eladták a bécsi Castiglioni-palotát. Bészöhl je-
lenti A Reggel tudósítja: A Schwarzenbergplatzon
lévő hatalmas Castiglioni-palotát a városi biztosító-
társaság 42 millió schillingért megvásárolta.

— Házasság. Remete Erzsébet, Remete Viktor székes-
fővárosi tanácslegény leánya házasságot kötött Némethy
Gáborral, Némethy Béla székesfővárosi tanácsnok ná-
val. — Terán Sándor és Vajda Bözsi házasságot kö-
töttek. — S. Spitzer Kornélia fővárosi tanácsnő eljegyezte
Weisz Lipót okl. mérnök Budapestben.

— Az Ón Hlata, Hölgyem! a „Masque rouge”. Az Ónó,
Uram! a 8. sz. (Hullt et neuf), úzeni 1929-ra: Marcel
Guérinó Párisból.

— Az olasz kultuszminiszter utban van Bu-
dapest felé. Rómából táviratozzák: Ballino
Gugliano olasz kultuszminiszter szombath este
10 órakor Bécsen át Budapestre utazott. Utjá-
ban osztályfőnöke, Giuseppe Giusti, kíséri. A
pályaudvaron a miniszter és kísérőjének üd-
vözlésére Hóry András quírinál magyar kö-
vettel az élen a követség tisztikara, a római
magyar akadémia tagjai, élükön Várady ta-
nárral, jelentek meg. A miniszter örömet fe-
jezte ki, hogy megismerheti a magyar kultur-
intézményeket és a magyar nemzetet.

— Vasárnap hangversenyek. Basilides Mária, aki
e napokban érkezett meg nagysikerű németországi
hangversenykörútról, vasárnap a Budaörsi Szm-
házból dalminét adott. Gluck, Schubert, Franz
dalai, továbbá Kodály székely népdallal szerepel-
tek a műsoron. Az ő interpretációja Gluck dalának
ezüstösen esohogó, tisztavízű patakjához hasonlít,
amely utjában a végtelen felé, megfűrészt, táptája
az őt szegélyező réteket, virágokat s amelynek türe-
ben mindenhol fölfedezhetők a művészetnek és élet-
nek ritka kincsei. Basilides Mária ilyen kincseket
szór hallgatóságára elé, amidőn magával visz a tá-
volba... Másol: a muzsa ajkáról szedik az illetet:
Basilides Mária a melódia örökös regzó szférájában
— maga a muzsa. Kósa György finom művészi érzéssel
kísért és osztotok a közönség ujját meg újót me-
nyilvánuló viharos ünneplésben. — A Székesfővárosi
Zenekar vasárnap hangversenyén K. Mezők Anó
Beethoven Es-dúr versenyműve közpületeiben biztos
formáskörül, szines billentéssel tett tanulmány-
ságot s szép előadásával meleg tetszést aratott. (V. 37.)

— Vasárnap javult a nagybeteg gróf Ká-
roly József állapota. Székesfehérvárról jelenti
A Reggel tudósítja: Vasárnap Székesfehé-
várról nagy nyugtalanságot keltett az a hír,
hogy Károly József gróf, Székesfehérvár ké-
pviseelőjének betegsége súlyosra fordult s ezért
nem vett részt a Zichy—Prohászka-elnök-
i ünnepségen. A délutáni órákban A Reggel tu-
dósítja telefonon érdeklődött Károly gróf
helyléte felől a csurgói kastélyban. Azt vá-
laszolták, hogy Verébly professzor most tá-
vozzott el a kastélyból, mintán megállapította,
hogy ninesen ok ijedelemre. Károly József
környezetében jó jelnek tartják, hogy szom-
bati magas léza után vasárnap már csak
37,7 fok volt a beteg hőmérséklete.

— Bányászati és erdészeti doktorátust kíván a Mér-
nöki Kamara. A Budapesti Mérnöki Kamara vasár-
nap tartotta közgyűlését, amelyet Kossalka János
nyitott meg nagy beszéddel. Beszámolt a mérnöki
munka fontartásáról szóló rendeletről, amely a gyári
művezetés és az építészeti területen nem
célíti ki a mérnöki kart. Az állam és városi köz-
szolgálatban a tervezés és az igazgatás munkáját
széjjel kell választani. A tervezés munkáját teljes-
en kellene adni a magánmérnöki karnak és meg az
ellenőrzés munkájában is teret kellene adni a magán-
mérnököknek. Toma Frigyes tükár az ügyrend mó-
dosítását javasolta. Berger Benó mérnök, Hoepfner
Guidó építész, Kohn Ottó mérnök felszólalása után
Somló József mérnök azt fejtegette, hogy a mérnöki
kar nem érte el azt, amire teljes joga van és amit
a közérdek is megkövetel. Kossalka helyesli, hogy a
Kamara ne csak szorosan vett kári érdekekkel foglal-
kozzék, hanem általános közgazdasági problémákkal,
a gazdasági élet aktuális természetű kérdéseivel is.
A közgyűlés elfogadta Vizer Vilmos bányamérnök
indítványát, amelyben a soproni bányá- és erdőmér-
nöki főiskolának egyetlen rangra emelését, tehát a
doktorát avatás és a magántanári képesítés jogának
megadását sürgeti a főiskola részére.

— Vasárnapi öngyilkosságok. Varga Mihály 21
éves fiatal ember a Kálota József-utca 21. számú ház-
ban leugrott az emelétről és szörnyenhalt. A bol-
dogtalan fiatal ember, aki a Rákóti Székvárd-utca-
ban lakott, décsanyai halála miatti fájdalommal kö-
vette el végzetes tettét. — A déliótti órákban a Lene-
hidról a Danubia vette magát egy elegáns fiatal nő.
A motoros mentőörögnék sikerült kimenteni az ön-
gyilkost. A Rókus-kőházba szállították. Kihallgatá-
sakor elmondotta, hogy arisztóné, neve Sturz Teréz
és azért akart meghalni, mert szerelmes egy előkelő
urba, aki most szakított vele.

— Késő ok — súlyos következmény. Ez a fogakra is
all, amelyeknek elbontalóképesége végtelenen csökken,
ha a csontya és veszedelmes fogró rájuk rakódik. A véde-
kezésben különösen a 49 évad régebben ismert és bevált
Kalodot fogkrém van segítségünkre, amely a tapasztal-
tás szerint kitünő hatású ezer a fogok ellen.

— Dr. Trajter Elemér nyug. budapesti m. kir.
államrendőrségi kapitány ügyvédi iradját: V. Pan-
nonia-utca 15/a al helyezte át. Tel. Aut. 290—33.

Az **EXCELSIOR-ÉTTEREM**
TELIKERTJÉBEN
naponta 5 órai tea
Kiváló külföldi jazz
Nagyszerű konyha. — Zenés vacsora

JÓ BUNDA
SZÉP BUNDA:
PERL BUNDA
V. LIPÓTKÖRUT II. TELEFON: 105—43

— Egész Franciaországban havazik. Párisból jelentik a Reggel tudósítója: Vasárnap egész Franciaországban havazott, csupán Nizzában és Páris környékén nem esett még a hó. A Vögézekben és az Alpok vidékén is erős havazások vannak. A hőmérséklet itt négy fokkal a fagypont alatt van.

— Vasárnap egy fiatal ember megtalálta az édesanyját, akit még sokáig látott. Kedves happy enddel végződött vasárnap, az a nyomozás, amelyet Nagy József 27 éves lakatosmester kérelmére indított meg a rendőrség. Nagy József elmondta, hogy kéthetes korában adták ki a lencházból Jászberénybe, ott nevelték föl, már meg is házasodott, az édesanyját azonban még sokáig látta; már sokszor kerestette, de csak annyit sikerült megtudnia róla, hogy Nagy Annának hívják, 48 éves lehet és Jászárokszálláson született. A nyomozó detektív 65 hasonló koru Nagy Annát kutatott végig, amíg végre a Szabócs-utca 3/b számú házban rátalált Nagy József anyjára. Nagy volt a boldogság, a kis család vasárnap végre együtt ebédel, éppen az elveszett fiú 27-ik születésnapján.

— Luminállal vasárnap megmérgezte magát egy örvény uriaszony. A Csarnok-tér 5. számú házban lévő lakásán vasárnap holtan találták Jelentsik István ny. honvédszázados övegyét. A kihívott mentők megállapították, hogy az idős uriaszony luminállal mérgezte meg magát. Jelentsikné ez év tavaszán veszítette el férjét és ismeretlenek főbbszer mondtotta, hogy ezt a csapást nem tudja túlélni. A szerencsétlen uriaszony bucsulevelet hagyott, amelyet a rendőrségnek címzett s amelyben ezt írja: „30 gram luminállal mérgeztem meg magam, amit két év alatt gyűjtöttem s amit különböző orvosok áthatlansággal ellen rendeltek. Aludni akarok”. Az utolsó mondatot aláírta.

— Vasárnap leplezték le a kunszentmártoni hősök emléksobrát. Ezekre menő közönség jelenlétében vasárnap leplezte le József főherceg Kunszentmártonban a hősök szobrát, amely a száz évvel ezelőtt emelték őri. A főherceg, akit Patrikányi főszolgabíró üdvözölt, lelkes beszédet mondott, majd a díszében megemlékezett a 65-as galopseréről. „Elször egy morva ezredhez nevezett ki a király — mondotta a főherceg —, de amikor jelenkeztem öfelségénél, kértem, hogy osszon be magyar ezredbe, mert én Magyarországon születtem, ott akarok szolgálni, már csak azért is, mert nem tudok fölkötelesem németül. Öfelsége teljesítette kérésemet és azt mondta: De ezután legelőbb tanulj meg németül. Így kerülttem mint ifjú hadnagy a 65-öskökhöz, akiket az én világháborúban tanultam meg igazán becsülni.”

— Kéjgyilkosság Dessau mellett. Berlinből jelentik a Reggel tudósítója: Dessau mellett egy Bartsch nevű jensbachi kereskedő 44 éves feleségét az országúton borzalmas módon gyilkolta meg egy ismeretlen csavargó, aki a hazafelé szülő asszonyon előzőleg erkölcsötlen mérnyelést követett el. A gyilkos áldozatának altestét a szó szoros értelmében fölboncolta. A kéjgyilkosnak eddig nem akadtak nyomára.

— Bartsch János képviselő levele A Reggel-bez. Igen tisztelt szerkesztő ur! Szívekedők b. lapjában közölni, hogy az ellene tett fölvetéseket visszavontam, mert tarozásim magányi és nem bünelőjégi jellegűek. A nemzetim bizottságot magam is kértem kintatásomat, hogy ez az ügy is végre befejeztes nyersen. Fogadjon stb. Bartsch János országgyűlési képviselő.

Kis pesti nolesz

1.

„The adventures of Andris.“ Tündérszép angol képeskönyv van a kezünkben. Ez a drága pazar könyv Newyorkban adódott ki, az amerikai gyerekek kapják majd karácsonyi ajándékba. Nézzetek, esoda: vásárla-mézesszív van az angol meséknyári táblájára pingálva fűnt, a piros szín két kicsi dombján gatyás magyar fucska, esz-más magyar kislány ülnek. Az egész gyönyörű nagy képeskönyv művelők mesél, Magyarországról, ugr, mintha bábjákos Bergengóciáról mesélné. Kerckes Andrisnak, a tanyai magyar gyerekeknek a peccás széptelt élelt mesélt el a képeskönyv, tavaszi gyepen, libapásztorágon, tanyai iskolán, husvéti locsoláson, nagyvásáron, aratóünnepen, tengeritöréren, száreten, tollfeszításon, betlehemes karácsonyon keresztül. Itt álmolta, itt írta meg angolul ezt a szépséges kedves könyvet egy tehetséges magyar asszony, Pongrácz Jánosné, Jacobi Erzsébet, testvérhuga az Amerikában elhalt Jacobi Viktorinak. Az Andris kalandjait Benedek Kata remek kis képei illusztrálják. Nekünk, magyaroknak is karácsonyi ajándék ez a képeskönyv, a legszebb, legáldottabb magyar propaganda, amit ez a derék két művész-asszony adott.

2.

Krudy Gyula, a nagy magyar író, aki több mint három hónapig a Liget-szanzatóriumban feküdt súlyos belegen, hála a magyarok isteneknek, főgyógyult és már napok óta margitizogati remetekárában dolgozik. A Nyírség nagy mesemondója történelmi regényt ír...

3.

Egy bécsi hotelnek panaszos levelet írt egy magyar földbírtokos, hogy éjjeli nyugalmát tönkretették azok a — hogy is mondjam csak — uti, söt hálótlársai, akiknek fölbukkanására a legkevésbé volt félkészüve, de még sokkal kevésbé volt kívánsi. Néhány nappal később kap a nagy hotelől egy hallatlanul udvarias exkuzáló levelet, hogy így és úgy, meunyre kellemetlen nekik a dolog, pláne, hogy Oméjtsósága illusztris személyéről van szó, aki régi vendégük éstőlbi, éstőlbi, azonnal intézkedtek, közzönik a panaszos levelet, ajánlják magukat legmelyekben kegyelme. A földbírtokos már éppen bizni kezdett a különösen udvarias levélről, amikor a borítékából kihull még egy levél: az ő saját panaszos levele, rajta kék ceruzával a következő megjegyzés: „Küldjétek el ennek a párának a 3. számú potoska-formuláret.”

Persze becsületsértési pör lett belőle, amelyet a napokban fog tárgyalni a bécsi bíróság.

4.

A ma érkezett „Newyork Times”-ban bukkanok rá egy hírre, amelyőt Budapestben sokaknak el fog állni a lélegzetük. Azt írja a „Newyork Times” társasági rovata, hogy Princess Levon Melikon de Somhetie tiszteletre, aki épp most érkezett Európából, bunch-öt adott a Ritz-Carlton-ban Mme Beatrice Bauer, aki nem más, mint Bauer Jenő

budapesti bankár elvált felesége. A „N. T.” közli a jelen voltak névsorát, minden változtatás nélkül közlöm a neveket, keresse ki mindenki közülük az ismerőseit. Ime, szőrl-szóra: Countess de Beaumont, Mrs. Martin Foss, Mrs. Charles Lee Abry Jr., Mrs. James Hope Caldwell, Mrs. Charles MacFarland, Mrs. R. Hinton Perry, Mrs. S. Stanwood Menken, Mrs. Ralph Hunter, Mrs. Lawrence Steinhardt, Lady Nicolson, Mrs. Daniel Guengenheim, Mrs. John Marshall, Mrs. Charles Austin Bates, Mrs. Chauncey Woodward, Mrs. S. Edwin Rogers, Mrs. G. Cornell Taylor, Mrs. P. Immo Gulden és Miss Aline MacFarland.

5.

Idők jele: Kertész Tódornak ki kell költözödnié Kristóf-téri üzletéből, amelyben egy emberöltő óta rezideál s amelynek kirakatai előtt ennek a nemzedéknek ugyiszlóval minden tagja nézedégt már néhány percig, — mert a fötemelt labkért nem bírja fizetni...

(e.z.)

— Egy személyszállító röplőgép három utasával a tengerbe vezetett. Párisból jelentik a Reggel tudósítója: A marseille-ajációi légrivonál egyik hidroplánja a nyílt tengeren lezuhant. A pilóta, a mechanikus és a röplőgép utasa a tengerbe veszték. A bonifaciói rádióállomás vasárnap rádiogramban értesítette a marseillei kikötői hatóságokat, hogy a hidroplán 70 kilométernyire Ajációtól délre SOS-jeleket adott le, majd a délutáni órákban Bonifacióból újabb értesítés érkezett, amely közli, hogy a röplőgép rocsait a tenger parvarvettette.

— Kapi Béla püspök és Zilahy Lajos előadása egy leányegyesület estélyén. A Magyar Keresztény Leányegyesületek Nemzeti Szövetségének vasárnap estélyén, amelyen herceg Salkóski Viktor né mondta a megnyitóbeszédet, Zilahy Lajos fölvonsta „Az ismeretlen katona” című rajzát, amely a világtrajédia Galiverjéről szól. „akinek véres, csapzott haja az Atlanti-óceánba lóg és eszímájának patkója az orosz pusztá homokját éri... Van-e megrázóbb emlékmű — mondotta — az Andrássy-ut végén álló hősi emlékmű, mert azt kellene alája írni: „Itt nyugszik az Ismeretlen Katona, akit halálba vittek egy ismeretlen célért.” Az elragadtatással fogadott fölolvast után Kapi püspök „Jelszavak” címen tartott érdekes előadást.

— Bruckner „Verbrecher”-jét bemutatják Párisban. Párisból jelentik a Reggel tudósítója: Bruckner, az anonimitásában izgatott német szerző egyik darabjával eljut ezen a héten Párisba. A Theatre des Arts pötkében mutatja be „Die Verbrecher” című darabját.

URAK,

kik súlyt helyeznek arra, hogy divatosan és elegánsan ruházkodjanak, mindent megtalálnak NEUMANN J. Budapest, IV. Múzeum-körut 1.

— Keresse meg ebben a számban Rózsa Lendahirdetését. Modern, művészesen szép, elegánsan finom rajz, talán a legszebb a Rózsa szűcsruház eddigi hirdetései között is. És amilyen szép ez a hirdetés, olyan az is, amit hirdet. Gyönyörűek, elegánsak, finomak a Rózsa szűcsruház legújabb divata bundái is.

A TÉLRE HO- ES SÁRCIPOK

HATALMAS VÁLASZTÉKBA

Csak 1 napon!
November 22-én
pénteken
Női és férfi
gyapjú
pullover
vagy
mellény
gyönyörű
mintázott
11.80
pengő.

A legújabb 64 oldalas képes árjegyzékünket már szétküldtük. Ha Ön még nem kapta meg, úgy kérje egy levelezőlapon. Postán díjmentesen küldjük.

Postai megrendeléseket utánvételrel pontosan szállítunk.

10.60

Női bársony-galléros hócipő fekete, drapp és barna színben

19.90

Női hócipő teljesen gumiból, villámzárral, porzszerűtáratú gallérral, drapp és fekete

9.40

Női hócipő alacsony és magas sarokkal

8.50

Női

9.60

FÉRFI

1^a Sárncipők

Ezen hó- és sárncipők a legismertebb és legjobb gyártmányok.

15.90

Férfi hócipő minden számban.

Csak 1 napon
november 22-én,
pénteken
Ia gyapjú, divat-
nyaksál
skót mintákkal
2.68
pengő.

A legújabb 64 oldalas, képes űszl árjegyzékünket már szétküldtük. Ha Ön még nem kapta meg, kérje egy levelezőlapon. Postán díjmentesen küldjük.

Postai megrendeléseket utánvételrel pontosan szállítunk.

A legújabb amerikai Ball-Band hócipők nagy választékban. Minden pár cipőnkért, úgyszintén hó- és sárncipőnkért felelősséget vállalunk.

MAGYAR DIVATCSARNOK

Budapest Rákóczi út 74

SZÍNHÁZ

Reggeli levél

Mondja, kedves A Reggel,

mit cáfolt meg ma reggel?

— Mindenekelőtt azt a fanyar hangulatot, amely a Magyar Színház új darabja körül ugyancsak észrevétlenül teremtődött. Ezt a darabot kitűnő hír előzte meg. Színház és szereplők lelkesedtek a fiatal szerző új darabjért, akiknek nevére is emlékeztek még az avantgard-színház bemutatója óta. A darabnak megvolt a főpróbája és néhány óra múlva egész Pest tudni vélte, hogy a darab megbukott. A vice régiségárgudolt a városban: „Piroskát megették a farkasok!” s az a bizonyos „vigyort mosoly, amely kárörömmel kísér minden poecsondiást, ott ragyogott a pesti Körúton a főpróba délutánján, amikor az esti lapok első kritikái megjelentek. Oh, ismerem jól ezt az ásitó, sápitózó kórust, amely soha el nem marad, ha a be nem tört, nyers tehetség jutott véletlenül szóhoz és nem az aszalt, unott rutin. Oh, ezek, de! immorales! Hova legyen hát a koplató, beszállt arcu, fiatal író ezektől a bölcs kölykektől, akik egy orzost nyíláronosság segítségével álfülényesen vezethetik félre az író leendő publikumát?! Nem, ezt így mégsem lehet. Tisztelt Publikum! Hölgyek és urak, ifju leányok és fiatal emberek! Faragó Sándor fiatal író darabja — legyenek túl rajta: nem szindarab-építészeti remekmű, nem kacér estrade-os, moldnári villa a Stefánián, nem amerikai building, nem is fekete patinás finom francia hotel privé, stílusa egyenletlen, innét is, onnét is összehordott, de mallerét a szív vérevel keverték, nem gumí arabicummal! Nincs benne Shaw és nincs benne Pirandello, igaz. De hangja van, mint egy nemes hegedűnek, ha az, aki játszik rajta, gikszeret is fog néha... Egyet kifogásolok a legerősebben, amit a „Vakablak”-nál is voltam bátor megjegyezni. Mi az az örültégi motívum, amely ott „Boldogtalan Manó” epizódfigurájában, itt Warhanek Piroška női szereplőben jelentkezik? Hogy aki igazat beszél, az örült? Vagy arculesapása a hipokrizisnek, amely korunkban kiröhögi az igazakat? Vagy patológia, amely az írón uralkodik? Értjük meg: az örület elől a való életben is menekül az egészséges ember, hogyan idegenkedne tőle a színpadon?! Éz az égi és földi kapcsolatot Moldnárnak sem sikerült, emlékezünk...

— Tehát?

— Tehát, ezt em! A pszichózisba való menekülés inkább kell idegenkedő szánalmat, mint hasznos érdeklődést, de ha már valaki olyan erősnek érzi magát, hogy a rabszolgák szemponyjáról lemond, akkor — akkor tudjon építeni. A „Piroška és a háború” alapötlete, amely az első fölvonással merész és érdekes ívben indul, a másodikban járdraton, szárnyaszegetten megtörik a behunytszemű esők ellenmottóvudán, amelyen kívül ugyiszólván az egész fölvonásban semmi sem történik. A harmadik fölvonás front és kaverna millióje pedig abszolút hamis. Oly lehetetlen lett volna egy hadviselt írói beletérni az egyik próbára, hogy figyomlálja be-lye ezeket a lehetetlen, naiv situációkat, amelyek annyira bosszantóak? Ezek a hibák. Maga a mű akkora adag jóakarattal, mint amekkora rosszakarattal találkozott, föltétlenül sikert aratott volna. Így tipikus avantgarde karriert fog csinálni: azok, akik megelégszenek a szív néhány élő dobbanásával, elfognak menni, meg fogják nézni s távozza azt fogják mondani: embert és költőt hallottunk. S a mai színpad embertelen, prózai lármájában ez is valami.

— Szereplők?

— Vörös reflektorként ég a darabon az az izzó odaadás, amellyel Piroška alakítója, Títkos Ilona, a szerep iránt láthatóan és érezhetően viselkedik. Egész valójág megrendülre és föl-jorra dobja bele magát a szerep lángjába, majdnem az öngyilkosságnak bizonyos nemével, mint aki ezekben a lángokban égni és el-égni akar s bennük a teljes művészi fölolvadást keresi. Az örület hisztériás jeleneteinek véresevijogásából a szereltem gerbebugásának halk és megható hangjaira, az utcalány síró, kacarászó attitűdjéről az Istenhez imádkozó zsolozsmás egyszerűsége olyan művészi átmenetekkel tud áttérni, hogy alakítását joggal kell az előadás nagy élményének tekintenünk.

Kiss Ferenc figuráján feszül és szét is reped az arisztokrata szerep. Ő nem arisztokrata, de mágnás sem (a kettő között azt mondják nagy a különbség!), ezért meg kellett volna változtatni az illuziók kedvéért a figura nevét, hogy fonetikailag és értelmileg egyaránt fűdje a művészt... Erli, ugyebár...

— Tökéletesen.

— A többi szereplőről, Földényi hűvösen korrekt tiltkárán kívül nincs sok mondani-valóm. Dénes Gyuri teljesen elhibázott szereposztás következtében játszik fűlsértő-hamisan egy zsebtolvaj pincér-puccert, Justh szerepére Rózsahegy Kálmánt álmodhatta volna a szerző, de a Nina és Veron szerepében föllépő Bakcsay Rózsival és Sándor Arankával meg lehet elégedni. Brilláns kabinettalakítás mind a kettő. Vágó Erzsébet finom volt és bájos, mint amilyenek Máriát az utána való sóhajtozásokból el is képzeljük... Még a rendező Bérczi Ernő munkájáról egy szót, amely az első fölvonásban kifogástalan, de a másodikban már erőtlensé a harmadikban nem hű, amint említettük. A díszletek szépek, ezek viszont a harmadikban jók, a 11-ik fölvonás szalonja talán túl pompuzus... C'est tout...

— Köszönöm, nincs is több kérdésem. Halom, hogy legközelebb a Belvárosi avat egy ifju avante gárdistát...

— Igen. A műsor, amelyet Radó Mária, Somlay s a szép Székely Lujza tartanak vállalkon, ismeretlen szerzőt avat, Farkas Endrét, a „Győr” című darabjával, amely különösen rendezői szempontból állítja érdekes fűladat elő a színházat. A darabot már próbálták is, két hét múlva lesz a bemutatása.

— Eljen. S mi lesz a „Fővárosi Operett”-ben az új rezsim alatt?

— Kápos szerint finom vegyeskereskedés, a tragédiától — a bohózatig. A társulat nagy-részt megartja az új igazgató és kiadónk neki, hogy nagyobb szerencsével operáljon vele, mint Faludi Sándor, akét a színházi front hűsi halottjának tekintünk és rokonszenrűnkét bukásában sem tagadhatjuk meg tőle. F. Sándort mindenki tisztességes és lelkes embernek ismeri, a társulata szerette, kár érte, hogy nem tudott megbirkózni azzal a matematikai bizonyossággal, amellyel mindenki rég ki-számította, hogy el kell esnie. A megfontolt

Az

Angelo-műterem adminisztrációja tisztelettel kéri n. b. közönségét, hogy azokra a felvételekre, amelyek még **karácsonyra**

szükségesek, minél előbb sziveskedjék terminust **előjegyeztetni**, nehogy a felvételek és azok **művészi kidolgozása** körül torlódások legyenek.

Angelo műterme

Budapest IV, Váci-utca 24

Telefon: Aut. 807-21

Faragó Sándor

ujszerű, érdekes színjátéka, a

„Piroška és a farkasok”

nagy sikert aratott a

Magyar Színházban

Főszereplők: Títkos Ilona, Kiss Ferenc, Sarkadi Aladár, Dénes György

MONICO MONICO
a posti
Montparnasson
Gönczi Mixer
MONICO

VIGSZÍNHÁZ

Hétfőn, szerdán, pénteken és vasárnap este:

Muzsika

Kedden, csütörtökön és szombaton:

Egy, kettő, három Marsall

Vasárnap délután:

Két lány az utcán

Sándor ugyanis, aki óleső helydrakkal kezdte a karrierjét a Fővárosban, kis rezszivel és társulattal, az idei szezon elején ugyanazt a házard politikát inaugurálta, amely annak idején az Uniót is fölfordította; agyonszervezte magát legdrágább sztárokkal és a hozzávaló staffage-al a hatvanézerhatszázalékos napi rezszivel, amelyhez persze publikum is kellett volna... Olyan darabra pedig, amely komoly publikumot vonzott volna, nem tudott ráküzni... Amihez nyúlt... Vele megfordították a Faludi-dinasztia címerét a pesti színház kapuin...

— P. c. Őszintén sajnáljuk s reméljük, ezt a malheur hamarosan kiheveri... De hallom, azért még mindig újabb és újabb színházak nyílnak...

— Ugy van. A Bethlen-térin kívül többek között egy Rákóczi-uti szálloda földtől udvarán a legújabb, amely már teljesen el is készült, művészeti céljai egyelőre azonban még ismeretlenek. Most még a Vigről egy szót, ha szabad... — De mennyire!

— A „Mrs. Frazer“ következik, amelyben végre Varsányi Irénünknek van az ő kivételes művészetéhez méltó, nagy és szép szereje. A további sorrend magyar szerzőkből rekrutálódik, mégpedig: Csathó, Hercegy, Zilahy s Fodor Laci, aki pár napot Pesten töltött s vasárnap reggel utazott vissza Bécsbe, ahol állandóan lakik, hogy kiadja magát, mert Pesten három napig le sem tudott feküdni ugyszólcán...

— Akrobát, ő! Dolly Rózsát látta?
— Messziről. Nem volt rajta az a bizonyos gyöngyösor, amelyről a párisi lapok olyan sokat írtak... Most pedig jól megfogózni, következik a...

— Igen?!

— Főlbomlik az utolsó évek legérdekesebb pest-párisi házassága, a férfi nagyon előkelő francia iparmágnás, a dóma a férjétől csak annyiban különbözik, hogy — az iparhoz nincs köze... A hír főleg a Vár és környékén szobesszéd tárgya napok, sőt a beavatottak között már hetek óta...

Eddie South

1.

Hamar egy szót a Newyork legújabb szenzációjáról, Eddie South világhírű amerikai zenekaráról. Négyek. Öten vannak, a dóbra ez van írva: *The 5 Abamians... Ez a világ legújabb, legérdekesebb bár-jazz-zenekara. Dolly Rózsát szombat este bent volt a Newyork-bárban, amikor meglátta őket, főlésköltött, nem akart hinni a saját szemének, hogy ezek Pesten játszanak. Legutóbb Chicagóban hallotta őket...*

2.

Ez az a híres bár-jazz, amelyről Tarján ősz óta beszél. Hát — tőkéleteselek. Őt szőlőta, őt

ördög. Együtt: a stilizált jazz legnagyobb művészei, az embernek távra marad a szája tőlük. Nem hangosak, mégis a legjobban lehet táncolni a zenéjükre, a dóbos pokol, a trombitás szőlőja varieté-atrakció... De valószínű koncert Eddie South hegedűszőlőja s a banjoszóla Miami idezi... Őt szőlőta — őt ördög...

3.

Pesten még nem is tudják jóformán, hogy itt vannak, még csak most terjed a hírük, de aki hallotta őket, az már odavan értük. Ezekkel, itt, ebben a gyönyörű bársonyos ékszerkaszettában senki és semmi nem konkurálhat. Mégis csak jelent valamit, ha a newyorki, londoni vagy párisi a Newyork bárjába belép, olyasvalakiket talál, akiknek a kedvéért már New-

Érdekes teaestély Madridban Révész Andornál, aki a magyar írók műveiből több mint husz kötetet fordított le spanyol nyelvre

Madrid, november 15.

(A Reggel tudósítójától.) Esti hét óra, a General Pardinás-utcai művészi izléssel berendezett lakás termeiben már gyülekeznek a meghívottak, a spanyol szellemi élet és a madridi külföldi kolónia előkelőségei, akik ezen a teaestélyen szoktak összegyűlni.

A házigazda magyar ember, Révész Andor,

a legnagyobb spanyol napilap, az „ABC“ szerkesztője. — Monsignore Tedeschini, a pápa ő szentsége nunciusa — jelenti az inas az érkezést. A nunciussal barátságosan üdvözlő az élébesítő házigazdát és feleségét, a belga származású, széke háziaszonyt, majd Voldeparés páterrel, a Szenicsek legfőbb törvényszékének tagjával merül élénk beszélgetésbe. És egymásután érkeznek a vendégek: Zoripofol román kötet és felesége, valamint honfőtársnőjük, Cantacuzéna hercegnő, aki egy spanyol diplomata felesége, Perelli de la Rocca francia nagykövet, a portugál és a kubai ügyvivők, majd Perlovskij lengyel meghatalmazott miniszter és számos más spanyol és külföldi előkelőség. Ez az osztály élénken jelzi azt a társadalmi pozíciót, amelyet Révész Andornak munkásságával sikerült elérnie. A rendkívül elfoglalt magyar újságíró, aki páratlan nyelvismerete révén magyar, német, francia, spanyol és angol nyelven írja cikkeit a nagy világlapokban és aki kulturvetkenysége révén a spanyol Katolikus Izabella-rend paranesnoka, a francia becsületrend lovagja.

Magyarország egyik legszorgalmasabb, bár nem hivatalos, kulturdiplomataja.

Révész a magyar írók műveinek fordításával eddig több mint husz kötetre ragó kis spanyol nyelvű magyar könyvtárt állított össze és

Yorkban, Londonban és Párisban is hajlandó volt egy félórát autózni s egy nagyobb bankjegyet fölváltani...

4.

A tangóhoz egy argentiniai spanyol fiú énekel. Egy külföldi táncos pár táncol. A Newyork-bárban három nap óta nincs hely: az Esterházy-estű vasárnap esti souper-ja után a teljes násznap. Középeurópa legelőkelőbb nevei, külföldi és magyar arisztokraták szorongtak egymás mellett, hallgatták a „5 Abamians“-t...

5.

Pest nagyon nehéz város. Itt most azonban nincs semmi: „de“. Ezek százperentesek. Más nem is merné idehozni őket, csak Tarján. A legnagyobb sikere lesz nekik.

különösen a délamerikai közönség érdeklődését keltette föl a magyar írók iránt.

— A legfontosabb szempont — mondotta Révész —, amely fordításaimban vezetett, az volt, hogy olyan magyar műveket fordítsak le spanyol nyelvre, amelyek megletelnek a spanyol közönség izlésének. Például, amikor egy madridi színtársulat színrehozta Molnár Ferenc „Liliom“-át, bár a szellemi élet kiválóságai el voltak ragadtatva,

az égi jelenetek sirtették az itteni közönség fölöttagsát.

A legnagyobb sikere Hercegy „Gyurkovics trilógiájá“-nak volt. Nagyon népszerű Heltai Jenő is, akitnek csaknem összes művét lefordítottam spanyolra; a „III-es“ a legolvasottabb könyvek közé tartozik. Klasszikusaink közül Mikszáth és Jókai egyes műveit tartottam a legalkalmasabbnak. A „Szent Péter esernyője“ és a „Sárnya rósa“ sok olvasóra talált. De

a legnagyobb sikere a magyar humoristák antológiájának volt,

amelyben Mikszáth, Sipibus, Somaházy, Molnár, Szép Ernő és mások egy-egy kisebb humoros munkáját ismerttettem meg a spanyolokkal. Mikszáthtól lefordítottam még a „Gavallérok“-at, a „Beszélő kő“-t, Bíró Lejostól pedig a „Diadalm asszony“-t, Köbor Tomástól „Budapest“-et. S jelenleg Fodor László „A templom egere“ című darabját játsza egy színház az én fordításomban. Valószínűleg tartom, hogy legközelebb Babits Mihály „Golyakalifa“-ja kerül sorra, azonban attól félek, hogy az itteni olvasóközönségnek ez egy kissé túlságosan mély. (B. O.)

„A nagy börtön“

Kedvezményes jegyei. — A Fővárosi Operettszínház Is-ától kezdve a Színházzal együtt egész alatt játszik. A korábbi részim „A nagy börtön“ előadásaira kedvezményes utalványokat bocsátott ki, amelyeket az utalványokat csak a „Pesti Hírlap“ fő- és bökkiadóhivatalainak pénztárai, valamint a színház épületében külön e célra fölállított színházi pénztár fogja beváltani.

Bohém-ben
(Rákóczi-ut 36)
minden nap délután
5 órai tea és tánc!

„Szökik az asszony“
154-160
Fedák, Rátkai, Zilahy és Kertész
Helyárak: 60 fillértől 6 pengőig
Városi Színház

Nádás
Pesti Futár
megjelenik
minden 1-én és 15-én

Tudni illik, hogy:

1. SOREL KAPITÁNY ÉS FIA (Sorel and Son) 423 amerikai film között a második díjat nyerte. Az első volt Oroszország, a harmadik a Négy Fivér, a negyedik az Utolsó parancs.
2. A SOREL rendezője: Herbert BRENON, a Peter Pan és a Halállégió megalkotója.
3. SOREL szerepét H. B. WARNER játssza, a Királyok Királya Krisztusának megszemélyesítője.
4. A többi főszereplő: Nils Asther, Anna Q. Nilson, Alice Joyce, Mary Nolan és egy kisfiú szerepében: Mickey Mc. Ban.
5. A film: egy leszerelt angol lovaskapitány küzdelme az élettel és a háborúnál kegyetlenebb békével.
6. A SOREL bemutatója csütörtökön lesz, a KAMARA, CORVIN és ORION filmszínházakban.

BAJOR-RÁTKAI utolsó fellépései
Zilahy vigjátékában
az Andrassy-uti Színház híres műsorában!

AKROBAT, OH! — ROYAL ORFEUM

KÖZGAZDASÁG

Quo usque tandem...

(A Reggel tudósítójától.) Négyszemközt, magánbeszélgetés során kifakadt a napokban az elkeseredés a Bethlen-kabinet egyik tagjából. „Ez így nem mehet tovább” — jelentette ki nagy elbusulással a kegyelmes ur —, így nem lehet természetien gazdálkodni, még egyszerűen gazdálkodni sem igen, mikor meg van köve kezünk-lábunk, nem mozdíthatunk szabadon, nem bírhatjuk át az állami beruházások terhét a későbbi nemzedékekre, s épen csak egyik napról a másikra tudjuk kielégíteni a legsürgősebb szükségleteinket.” A kegyelmes urnak főnyelg igazva van.

Igy ez sokáig nemigen mehet!

Ez az egyik napról a másikra tengődés, a belső energiák e szakadatlan devalválódása, a föl-fölszakadó lyukak betömöggetése, a fizetések és munkabérek alacsony színvonala, a bizonytalan, lebegő helyzet, amelyben a kereskedelem tengődik, az egyre élesebb ellentét, amely a kereskedelem és a mezőgazdaság vezetőit a vámkő bástyái mögött fölényesen védekező nagyparral szembeállítja, az ostrom, amelynek a középpontjában az államkincstár áll, a tökéletes iránytalanság a jövőt illetőleg — ha sokáig tart —, olyan zűrzavart teremthet, amelyben még ma érintetlen értékeink is veszendőbe mehetnek.

„Mindenki gyanakszik mindenkire” — ez a magyar gazdasági élet szignaturája!

Szóval igazva van a miniszter urnak, csak éppen joga nincsen ilyen kijelentéseket tenni. Először azért nincsen joga, mert ennek a mai állapotnak sokban éppen az a kormányzati politika az oka, amelyhez őt teljes esztendőn keresztül olyan szívósan és makacsul ragaszkodtak azok az urak, akiknek a kezében a döntés joga volt. Vajon nem követnek-e el ma is hibákat, nem fordulnak-e elő ma is mulasztások, amelyeknek hatásait és következményeit csak akkor ismeri föl a közvélemény, amikor már elkészt az orvoslás és cél nélküli való a sopánkodás. Három példa a közelműből minden okfejtésnél és argumentálásnál élesebben megvilágítja azt a tervtelenséget és iránytalanságot, amely a miniszteri bürokrácia meg ma is uralkodik. Majdnem kétévi tárgyalás, ankétálás, tanácskozás és cikkezés után, végre a kormány is belátta, hogy a magyar kiviteli szerződésére és elősegítésére, mintán konzuli szolgálataink ügyeslővén nincsen, gazdasági hírszolgálatunk minimális és magánexportszervezeteink nincsenek, új organizációt kell létrehozni. A természetesen azt parancsolja, hogy egyseges és erős szervezetet építsünk föl. Ehelyett hosszú marakodás és küzdelem után nem egy, hanem két exporthivatalt állítottunk föl. Az eredmény:

kivitelnk megszervezése, különösen az agrárkivitel, késébehejtő lassúsággal fejlődik

és amikor a legsürgősebb és legelőtetőbb szükség volna rá, nincs egy erős kéz, amely utat keresne és találja fölös burgonyánk, szőlőnk és egyéb termékeink kiviteltére. Ha két hivatal helyett egy van, ha nem kétfelé, hanem egy helyre adja a kormány a szükien megszabott

támogatást, akkor erős és egységes szervezet állott volna már a nyáron és különösen most, a tél elején, rendelkezésünkre. A második példa: A kormány támogatásával és különösen azzal, hogy kamatgaranciát vállalt a vállalatokkal szemben, az elmult esztendőben igen erőteljesen és gyors tempóban föl lehetett fokozni a magyar műtrágyaforgalmazást. A magyar műtrágyagyárak berendezkedtek erre a föltörmelésre, amelynek eredménye már az idén is beállt, de a következő évek természetben igen erősen megmutatkozott volna és mindenki biztosra vette, hogy ez az okos és helyes akció az idén folytatódni fog. Ehelyett mi történt? Vagy azért, mert

az egyik referens hosszabb szabadságra ment,

vagy egyéb, a nyilvánosság előtt ismeretlen okokból a műtrágyaforgalmazásnak ez az aránylag csekély áldozattal való előmozdítása az idén elmaradt, vagy helyesbben elkésett, mert amire a miniszterium döntött volna, a műtrágya készítésének ideje elmult és a magyar gyárak kénytelenek voltak fölgyűlt készleteiket másúve eladni. Így 4000 cagon műtrágya megy ki most Oroszországra, az a műtrágya, amelynek rendelkezése a magyar szántók termőképességének a fölfokozása lett volna. Hogy a gyárak milyen üzletet csináltak, más kérdés. E percben fontos csak az, hogy mi, akiknek erősen fokozni kellene termőképességünket, másnak adjuk talajjavító készleteinket.

Igy fest a magyar föltörmelési politika!

Harmadik példa: Hosszu hónapok óta folyik a tanácskozás és a vita a magyar utépítő-program megvalósítása körül. Először úgy tervezték a magyar vállalkozók, hogy maguk szerzik meg a földzetre szükséges kölesönt. Majd megint úgy volt, hogy az állam vesz föl valami külön földzetre törlesztéses kölesönt, amelyből az utépítési költségek fölözdi. Majd ismét arról volt szó, hogy csak állami garanciát terveznek. A megtartott utépítési versenytárgyalás eredményével nem lévén a miniszterium megelégedve, az hírlert egyidőben,

A Szegedi Textilipar Részvénytársaságot szombati izgalmas tárgyalások után, árverésen a Weinberg és Moore skót cég vette meg és így a gyár 450 magyar munkásnak továbbra is kenyeret adhat

(A Reggel tudósítójától.) Az az izgalmas Odíssa, amely hosszú idő óta buzódik az Alföld egyik nagy iparvállalatának, a Hazai Textilipar Részvénytársaságának sorsa körül, végre befejezést nyert.

A Textilgyárat a szombati árverésen egy angol cég vette meg s ezzel 450 magyar munkásalád már-már veszendőbe ment kenyereit és az ország egy nagyarányu iparvállalatát sikerült megmenteni.

A részvénytársaság változatos sorsának szálad

hogy a versenytárgyalást eredménytelennek fogják kijelenteni. Majd megint az hírlík, hogy a vállalkozók az időközben bekövetkezett kamatnyhülés hatása alatt följárlották, hogy újabb, megfelelőbb ajánlatokat fognak tenni. Mi ez?

Mifele titkos befolyások és hatások működnek itt a kulisszák mögött?

Ilyen példát de sokat lehetne még fölsorolni, úgy, hogy joggal szeghezjük a miniszter ur panasos sóhajával szembe: akérmilyen nehéz viszonyokkal kell is küzdenie a kormánynak, okosan, bölcs előrelátással és szigoru tervszerűséggel még ebben a nehéz helyzetben is sok újat, jót és hasznosat lehet teremteni. De így, ezzel a kapkodással? Nincs gondolkodó, józan ember Magyarországon, aki föltételezte volna Bethlen Istvánról, hogy a közvélemény panaszos fölzudulása után nem fog legalább kísérletet tenni, hogy a munkatársait fokozottabb és előrelátóbb munkára és arra kényszerítse, hogy elsősorban gazdasági javaslatokkal lépjenek a közvélemény elé. Ó, nem! Egyre csak ígérgetik a nagy reformterveket!

Legutóbb Mayer miniszter ur jelentette be, második pompás, nagy átfogó mezőgazdasági reformjavaslat készül — de látni még egy betűt se láttunk belőle. Először az urak a titok hét lakatja alatt megosindlják, aztán letárgyalja a minisztertanács s a közvélemény csak akkor értesül róla, mikor már javaslat formájában a parlament előtt fekszik. Angliában és Németországban, de mindenütt az egész világon, ahol a lakosság nem tárgya, hanem a tanács a politikának, másként készülnek ezek a javaslatok. Először cégmegye a közvélemény, a sajtó, a szakemberek, a budományos kritika retortáján, csak akkor látnak hozzá a végleges megszövegezéshez. Ne esodálkozzanak tehát azon, hogy

ezeket a nagy garral beharangozott javaslatokat nem veszi komolyan senki,

nem vár fölük senki semmit s ha a tanyái gazda vagy a külvárosi bolto, de még a bankigazgató is, nyilvánosan fölföházkodhatna, még külön zokszavakat hallatna, mint a miniszter ur!

GAZDASÁGI VILÁG

Szerkesztőség:
V, Arany János-u. 9.

Telefon: 156-70

Kármán Aladár kitünően szerkesztett újságja ma megjelent. Vezetőcikkében Popovics Sándor, a Magyar Nemzeti Bank elnöke nyilatkozik a pénzpiac helyzetéről. Dr. Mutschbacher Emil, az Omge igazgatója megálapítja, hogy a mezőgazdasági válságnak vannak világ-gazdasági és speciális hazai okai. Nagyon érdekes interjú közöl Eckhardt Tiborral: „Miért buktak meg a kurzusvállalatok?; foglalkozik a lap azzal a nagyfontosságú kérdéssel: mennyiben sikerült racionalizálni az államvasutak üzemvezetését. Az ipari kivitelnk új irányáról ír Kórdi Sándor, a Magyar Külkereskedelmi Intézet igazgatója. Nagy érdeklődést fog

keltetni az a cikk, amely megálapítja, hogy hamis könyveléssel, állér nélkül alapított öt részvénytársaságot a Hemptine konszern. Szávost Zoltán, a Hungária Műtrágyagyár vezérigazgatója ismerteti a műtrágyaforgalmazás nagyarányu esökkenését. Megálapítja a „Gazdasági Világ”, hogy nagyszabásu tranzakciót készít elő a Magyar Általános Hitelbank. Ezekon kívül Dréhr Imréről, Chorin Ferencről, dr. Stein Emilről, dr. Fenyő Miksáról, Stern Samuról emlékezik meg és még több érdekes cikket, riportot és híreket tartalmaz a „Gazdasági Világ”.

gépgyár még hitelbe új fonódaberendezést is szállított a gyárnak, a szövődő fonódaival is kibővült. Az így kitűnően berendezett és munkával jól ellátott gyár azonban **lőke hánydában mégszen tudott boldogulni s ez év tavaszán kényszererőszegési eljárásért kért maga ellen.** A kényszererőszegés létrejötté utjába rendkívül akadályok toltak a tulajdonjog fentartása, a külön jogral bíró hitelezők jogainak érvényesítése, **előleg pedig azáltal, hogy időközben az a választott bíróság, amely a Fayer-féle bérlet-igény dolgában volt hivatva dönteni, Goldberger Leó elnöklelte alatt úgy ítélte, hogy a bérlet Fayeret csakugyan megilleti.** A sokféle igény rendezésével az O. H. E. szinte példátlanul bonyolult munkát végzett.

amikor végre olyan kompromisszumra jutott, hogy mint az összes hitelezők Treihandja, átvette a gyár irányítását, beedelegálta a maga többségét az igazgatóságba és elérte, hogy a gyár **involucziója dacára is teljes foglalkoztatáshoz jutott.** Időközben azonban, mint hogy a gyár kvótális fizetési kötelezettségeinek nem tudott eleget tenni, az egyesítés értelmében

beállott az O. H. E. likvidációs joga, amelynek alapján fölmondott a tisztviselőkné, kifizette a munkásokokat s már ugy volt, hogy szombaton elveszti kenyerét az a négy-százötven szegedi munkás, aki a gyárban foglalkoztatva volt. A gyár megvételére két csoport tett ajánlatot. Az egyik a Fayer-féle, amelyben Ledószky Géza, a soroksári gőzmalom tulajdonosa is helyet foglalt, a másik pedig egy nagy angol jútakószern, amely már drusszállításokból több mint száz ezer pengővel amúgyis érdekelt volt. E csoport részéről Weinberg & Moore dundei skót cég jelent-

kezett. Az O. H. E. már e hó 9-én megkísérelte az árverést, de mert a helyzet akkor még nem volt érett, azt szombatra halasztották. Az árverésen a skót cég megbízottja is megjelent s szinte egész Szered lázas izgalommal kísérte a tárgyalásokat, amelyek egész napon át tartottak, míg végre sikerült a bekebelezett és külön jogokkal bíró hitelezőktől lényeges engedményeket kieszközölni s így megmenteni a gyárat. Fayerék visszaléptek ajánlatuktól s így az egyedüli vevő az angol cég maradt, amely az általa kielégített hitelezőknek fizetett összesen kívül 225,000 pengőt adott az ingatlanokért, 120,000 pengőt pedig az ingókért. Az O. H. E. azzal a fentartással fogadta el az ajánlatot, hogy a szerződéseket nyolc nap múlva csak ugy adja ki, ha a kvótális hitelezők részére legalább 20% kvóta biztosítatik. Az árverés befejeztével a gyár munkásai örömmel üdvözölték új kenyéradó gazdjukat és a skót megbízott meghatva hallgatta szónokukat, amikor hirtelen előlépett — a városi adóvegrhajtó, skót kért és

egy esomó adóhátralékról és vgrehajtásról szóló iratot kézbesített az új tulajdonosnak.

Weinberger urat, aki meglepődve nézett a magyar hatóság emberére, alig tudta megnyugtanni az O. H. E. igazgatója, hogy az O. H. E. amúgyis teljesíti azokat a kötelezettségeket, amelyek a közterhekből származnak; de érdekes és jellemző, hogy az új külföldi magyar nagyiparosnak az adóvegrhajtó volt az első találkozása a magyar hatósággal. A boldog szegedi munkások a kis, de kellemtelen incidens után köszönetet mondtak György Ernő dr.-nak az O. H. E. fáradozásáért s visszanyert kenyerükért s ezzel a sok hányattáson keresztülment iparvállalat biztos és tökerős kezébe került.

költségek között van, amikor az O. H. E. revizorainak kutatásai derítik föl involucziójuk igaz okát, amely az esetek legnagyobb részében abból áll, hogy **éveik cipelik aránytalanul nagy költségeket terhelik,** amíg végre teljesen elakadnak. Amerikában is, de több európai államban, főleg Németországban **elszöndű intézetek foglalkoznak ezzel a kérdéssel,** állandóan kutatják az üzleti rezsiköltségek alakulását és a hozzájuk forduló kereskedőknek **tanácsal szolgálhatnak, hogy milyen ponton kell és lehet leépíteni költségeiket.** Nálunk most először készülnek foglalkozni ezzel a nagyhorderejű kérdéssel, amely lényegileg azonos a kereskedelem racionalizálásával. A konjunkturakutató intézet tehát hasznos, gyakorlati munkát kezd ezzel a mozgalmával és bizonyára értékes eredményeket is fog elérni, ha kereskedőink is segítségére sietnek a szükséges adatok nyújtásával és ezental nem kezelik üzleti titok gyanánt költségadataikat.

Aki Magyarországon közmunkára pályázott, az első lépésnél elbámult arcalet vette ki a pénztárcáját, amikor a pályázathoz szükséges nyomtatványokat a hatóságoknál megvásárolta. Senki soha meg nem értette, hogy amikor az államnak munka kellett és azt nyilvános versenyen szerezte meg csak azért, mert a legelőőbb ajánlatot kereste, miért kezdte ezt az ő érdekében való műveletet azzal, hogy a nyomtatványokat gyakran érthetetlenül drága áron adta el a pályázóknak. Most aztán érdekes reformintézkedés történt ezen a téren. A kormány rendeletet adott ki, hogy **ezental az ilyen nyomtatványokért egy fillérről sem szabad többet kérni, mint az előállítás költsége.** Amiben két érdekes kérdés rejlik: mi történt az eddigi többlettekkel és ha ezental jogtalan többet kérni, mint eddig, visszaadják-e a pályázóknak, amit jogtalanul vettek el tőle éveken keresztül?

Véletlen ugyan, de tanulságos véletlen, hogy ugyanazon a napon, amelyen Somssich László a magyar gazdáknak a szomszédos államok gazdához való közöledését hangoztatta, Bécsben pedig megalakították az osztrák-cseh gazdasági közöledés érdekében az állandó munkabizottságot, a Garofid Constantin volt román földművelésügyi miniszter által alapított román agrárliga is gyűlést tartott Temesvárt. Ezen a gyűlésen Blaskovics Ferenc, a bánáti sváb agrárvezer, nagy beszédet tartott, melyben azt fejtegette, hogy Romániának a szomszédos államokkal és Németországgal a gazdasági együttműködés érdekében szoros gazdasági kapcsolatba kell lépnie. Blaskovics világosabban beszélt, mint a többi agrárvezer és megmagyarázta, hogy mit ért a szoros együttműködésen: **olyan vámszövetséget, amely a szövetségi területen belül minimumra szorítaná le vagy egészen törölné a vámokat,** míg e vámterületen kívül álló országokkal szemben termelését erős vámokkal védelmezné. Blaskovics beszédének meg is lett a hatása abban a határozati javaslatban, amelyet a gyűlés elfogadott és amelyben azt mondotta ki, hogy az agrárliga követeli a gazdasági együttműködést a szomszéd államokkal. Mintha a világgazdasági helyzet erje valami esodlatoz átalakulást kezdene meg a világon! Az agrárok, akik mindig és mindenütt a legszűkebb nacionalizmus táborát adták, most a gazdasági kényszererőnek súlya alatt arra a megértésre kezdenének ábredni, hogy azok is kitűnő hazafiak lehetnek, akik a nagyobb gazdasági egységek kialakításában nem látnak okvetlenül hátráló szándékokat.

A gazdasági helyzet javulásának biztos jeléül konjunkturakutatók a szentermelés emelkedésével érvelnek. Van egy másik jel is, amely legalább olyan biztos. Ez: a Postatakarékpénztár zálogtálmánya 300,000 pengővel nőtt meg.

Amiről mindenki beszél

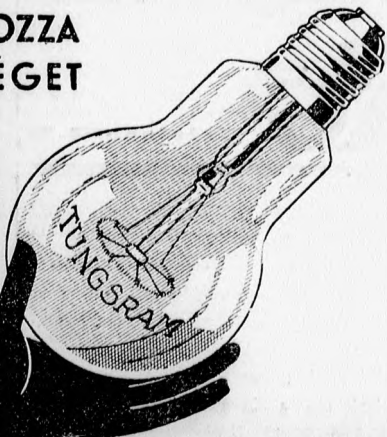
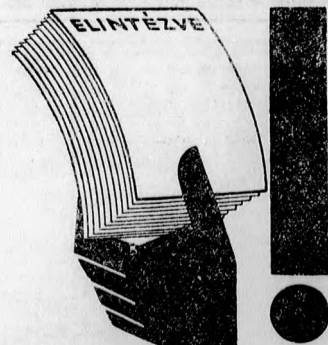
A reparációs tárgyalásokban szünet állott be — nyugalom a vihar előtt. Mert abban ma már senki se kételkedik, hogy erős szelekkel kell megbirkózni s bizony könnyen lehet, hogy megtepedjen kerülni ki a hágai harcból. Ne feledjük el azonban, hogy Hágában nem csupán reparációkról, békeszerződési kötelezettségekről s a mi jogainkról lesz szó, hanem a háborúeltelt államadóssági kötvények rendezéséről is. Ezek a háború előtti kötvények ma különféle képen vannak valorizálva s a valorizálás mértékére ideiglenesen kötött kulcs érvénye a jövő évben lejár. Azok az erős és befolyásos érdekeltségek, amelyeknek birtokában ilyen háborúeltelt kötvények fannak, természetesen minden követ megmozgatnak, hogy a kezükben lévő kötvények után magasabb összeget kapjanak, **viszont addig, amíg a reparációs kérdés rendezve nincs, a magyar kormányknak semmi körülmények között sem szabad új rendezésbe, pláne olyanba, amely a ma már súlyosabb terheket róna ránk, bele-menni.** Szóval nemcsak a reparációs fronton, hanem az államadósságok kérdésében is erős harcot kell vívni azoknak, akik érdekeinket Hágában képviselni hivatva lesznek. Boldog Ausztria, amely olyan könnyedén és olyan olesón uszta meg ezt a nagy kérdést, mint a háborúban résztvevő államok egyike sem. **Nemcsak hogy régi adósságaitól szabadult meg, de megszabadult minden reparációs terhektől is s ezt, mint igen kevesen tudják, Sir William Goodnak köszönheti.** Sir William akkor, amikor Ausztria súlyos élelmezési gondokkal küzdött, az osztrák reparációs bizottság elnöke volt s mikor a 25 milliófontos insérgkül-

esön föltételeit megszábták, Sir William Good a föltételek közé bevette, ha Ausztriát reparációs fizetésekkel megterhelik, akkor a 25 millió font insérgkülcsön azonnal esedékessé válik. Hogyan tudna ma Ausztria 125 millió dollárt, 800 millió shillinget egyszerre kifizetni? Reparációs kötelezettségének kimondása ma egyértelmű volna az osztrák állameseddel s ennek köszönheti Ausztria, hogy a lefegyverzés kérdésében olyan ridegen, de a hadisare fizetésében olyan előzékenyen bannak vele volt ellenségei.

Könnyű számtanpélda: Mennyi haszontöbblet volt a svéd gyufatrusznak a magyar gyufamonopóliumból, ha 1928 augusztus óta 319,238.476 skatulya gyufa fogott egy fillérről emelt áron s mennyi lesz a truszt haszna ezental, ha fillérszűk, hogy január elsejétől kezdve, amikor a gyufa immár 2 fillérről drágul, ugyanannyit fognak eladni? A példa megoldásának könnyítésére megjegyezzük, hogy a skatulyák számát, az utóbbi esetben kettővel szorozni és százzal kell elosztani, hogy a pengőket megkapjuk.

A kereskedelem rezsiköltségeinek kikutatására a konjunkturakutató intézet keddre összehívta munkabizottságát. Évek óta egyre hangzik a panasz, hogy a házber, személyzeti fizetések, közüzemi költségek nem állanak arányban a forgalommal, de esodlatosképen soha senki sem tisztázta még, hogy ezek a költségek milyen hányadát emésztik föl kereskedők forgalmának, sőt maguk a kereskedők sincsenek tisztában ezzel a kérdéssel. Sok esetben csak akkor ébrednek annak az aránytalan-ságnak tudatára, amely üzleti bevételeik és

JÓ VILÁGÍTÁS FOKOZZA A MUNKAKÉPESSÉGET

TUNGSRAM

Szőnyegvásár!

Ször-Bouclé ebédlő	72.- P
Gyapjuplüss ágyelő	12.- P
Selyemfűnyű mokkelt átvető	45.- P
Torontáli diványtakaró	160.- P
Torontáli összekötő	27.- P
Gyapjuplüss ebédlőszőnyeg	97.- P
Argaman ebédlőszőnyeg	240.- P
Német perzsa ebédlőszőnyeg	165.- P

Schillinger Béla szőnyegáruház
Budapest VI, Teréz-körút 15 (Andrássy-ut sarok)
Cimre ügyelni! Alapítva 1906

Zongorák, pianinók
legjobbák
legolcsóbbak
legkönnyebb feltételekkel
Reményinél
Budapest VI, Király-útn 58-60. szám

Dr. KAJDÁCSY szakorvos,
rendel: 10-4 és 7-8-ig
VII, József-körút 2. szám (terül- és női betegeknek)

A főváros kereskedői

ma erőlyesen fognak tiltakozni a fővárosi törvényjavaslat ama intézkedése ellen, hogy összesen két tagsági helyet kíván juttatni Budapest kereskedőinek a törvényhatóságban

(A Reggel tudósítójától.) Az új fővárosi törvényjavaslatnak a része, amely meghatározza, hogy *érdekképviseletek címén kik legyenek az új törvényhatóság tagjai*, megdöbbentést s jogos méltatlankodást keltett a főváros kereskedőinek körében. A szóban forgó 18. paragrafus ugyanis azt mondja ki, hogy

a kereskedelmi és iparkamara összesen hat tagot küld a főváros törvényhatóságába,

még pedig oly módon, hogy a hat közül *csak kettő legyen kereskedő, kettő nagyiparos és kettő kisiparos.* A kereskedők közvéleménye a törvényhozónak ebben az intézkedésében ismét annak a sajnálatos irányzatnak megnyilatkozását látja, amely kétségbevonhatatlan animozitással és a kereskedelem szerepének lebecsülésével már amúgy kört okozott nemcsak a főváros kereskedőársadalmának, de az egész magyar közgazdasági életnek.

Hosszu évek óta abban tombolta ki magát a gazdasági reakció, amelynek szomorú következménye egész közgazdaságunk mai súlyos helyzete lett, hogy a kereskedelmet az egyik oldalon *kösterhekkel nyomta agyon*, míg a másikon úgy fogta föl annak hivatalát, mint amely fölösleges és értéktelen. Ennek az irányzatnak kiütöközését látják a fővárosi törvényjavaslatnak abban az intézkedésében, hogy mindössze csak két kereskedővel akarják képviseltetni *egy nagy kereskedelmi város közönségét a törvényhatóságban*, ahol pedig rendszerint a legfontosabb gazdasági problémák állanak a tárgyalások előterében. A kereskedői körökben fölyülemlt elkeseredés hatása alatt, ma este 6 órára a kereskedelmi kamarában az összes kereskedelmi érdekeltek

tiltakozó nagygyűlésre jönnek össze,

amelyen azt fogják követelni, hogy a *törvényjavaslat a budapesti kereskedelem szavának és jelentőségének megfelelő képviseletet jusszon és hogy ne két taggal, hanem hat taggal*

legyen képviselve, és pedig úgy, hogy két nagy-, két közép- és két kiskereskedőt küldjön a kamara a törvényhatóságba. A kereskedőtársadalom holnap, minden fel szerint energikus föllépése kétségkívül oda fog vezetni, hogy a kormány is be fogja végre látni, hogy a *kereskedelem mellőzésével nem lehet tovább operálni olyan gazdasági viszonyok mellett, mint amínők között élünk.* Amint értesülünk, az OMKE is képviselteti magát a tiltakozó nagygyűlésen és kifejezést fog adni annak az álláspontjának, hogy

a javaslat idevágó intézkedéseit a legnagyobb mértékben igazságtalannak és sérelmesnek tartja.

Utalni fog arra, hogy a legújabb statisztikai adatok szerint a *főváros lakosságának 55%-a az ipar és kereskedelem szolgálatában áll* és hogy ennek a százalékszámnak semmiképpen sem felel meg két kereskedő kiküldetése. Ha a törvényhozó ismerné *Illyefalvy Lajosnak*, a főváros tudós statisztikusának adatait, akkor tudnia kellene, hogy a kereskedősztyálya az, amely a *legnagyobb mértékben* a fővárosban tömörült, hogy Budapest *par excellence kereskedelmi városa* és hogy a *főváros kereső népességének egyhated része kereskedőből áll.* Ha ehhez még hozzátesszük azt, hogy az utolsó tíz évben ez az arányszám megjobban eltolódott a kereskedők javára, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy két képviselő kiküldésével Budapest kereskedői társadalmának a szemét nem lehet kitörölni ugyanakkor, amikor a javaslat szerint az ügyvédi, mérnöki és orvosi kamara 3-3 tagot küld ki. Lehet ugyan azt gondolni, hogy *kereskedők az egyes pártok listáin be fognak jutni a törvényhatósági bizottságba*, ami semmiképpen sincsen kizárva, *ez azonban nem mentesítheti a törvényalkotót az alól a kötelesség alól, hogy a kereskedőket az egyenlő elbánás elve alapján részesítse a törvényhatósági képviseletben.*

tatnak, most nem lehet egy kereskedelmi-politikai harcban érvül fölhasználni.

Autó, babával, bundával és ékszerrel együtt olesón eladó — ezt a keservesen cinikus hirdetményt függesztette ki valami elbusult tőzsdés a budapesti tőzsdé aranynapjának elmúltakor a tőzsdé egyik folyosójának falára. Ez a keserű humor hirdetményt jut eszünkbe az amerikai krach után, arra a hirre, hogy a newyorki szép napok alkonyát elsősorban két európai iparág érezte meg: a *párisi nőszabóipar* és a *párisi ékszeripar.* Az amerikai közönség nagy veszteségei, amelyeknek hatását istenigazában csak akkor fogjuk látni, amikor a *részletlenül tartozások esedékessé lesznek*, egyelőre ebben a leginkább pronunsirozott fényűzési iparágban jelentkeznek. Gazdag, tőzsdén meggazdagodott amerikaiak, semmiiben sem különböznek más embertől s aki könnyen szerzi pénzét, elsősorban azt diszjilt föl, akinek szíve legközelebb áll az övéhez. *A szerelm és tőzsdé összefüggéseim* át elsősorban a női divatszalonokba és az ékszeresekhez jutnak az emberek az egész világon s így nem esoda, ha a *haute couture* ipara, amely elsősorban amerikaiakra volt beállítva, sínly meg a nagy tengerentúli krachot. Ugyanígy áll a dolog a *gyémántkereskedéssel* is. Minden briliáns eddig az amerikai nők fölében ragyogott s minden gyöngy az ó nyakukon. Most pedig... Jön ott is a hirdetés: *autó, babával, bundával és ékszerrel együtt olesón eladó.*

× **Ford utépítési kölcsönt kínál Jugoszláviának.** Belgrádból jelenti A Reggel tudósítója: *Ford nagy autógyártó szándékozik létesíteni Szpálatóban vagy Antivariban és erre engedélyt kért a jugoszláv kormánytól.* Egyidejűleg ajánlatot tett, hogy *Jugoszlávia uthalózatának kiépítésére hosszulejáratu kölcsönt ad.*

A miniszterelnök a bankok önzéséből magyarázta,

hogy a zálogleveleket nem tudtuk kihelyezni, amit most a bankok közűs nyilatkozatban készűlnek visszautasítani

(A Reggel tudósítójától.) A miniszterelnök a kormányzat gazdaságpolitikája ellen fölhözött érvekkel szemben két bűnöt keresett. Az egyik a *világ gazdasági helyzet* volt, a másik a *magyar bankok.* A világ gazdasági helyzetet csak *általánosságban* tette felelőssé a bajokért, de a bankok ellen már

konkrét vádat emelt, amikor önző presztizs-politikájuktól kérte számon, hogy a záloglevelek kihelyezését megakadályozták

és így százmillió pengő hosszulejáratu kölcsönt fösztották meg az országot. A világ gazdasági helyzet nem védekezik a vád ellen, de a bankok körében meglehetősen nagy izgalmat okozott a miniszterelnök nyilatkozata, annál is inkább, mert *rövid idő óta ez már a második lámadás, amely kormánykörökötől a bankok ellen elhangzik.* Most hát a bankok szokatlan lépésre határozták magukat. Arra, hogy

a nyilvánosság elé menekűlnek

s amint értesűlünk, a legközelebbi napokban *közűs nyilatkozatban fogják följúlogástani a közvéleményt, hogy mi volt az igazi oka, hogy az obligációk kihelyezésére vonatkozó tárgyalások nem vezettek eredményre* és egyuttal vissza fogják utasítani azt a vádat, amely ellenik elhangzott. Amint A Reggel értesűl, a bankok nyilatkozatának az a lényege, hogy a kölcsönzárlat elrendelése idején a bankok természetesen nem tudtak hosszulejáratu kölcsönkűbű jutni, majd pedig ugyanazok a világ gazdasági okok, amelyekre Bethlen hivatkozik, őket is megakadályozta az elhelyezésben, mert elvégre, ha a világ gazdasági helyzet jó érv Bethlen számára, jó a bankok számára is. Amikor így a bankok a pénzpiac példátlan feszűltsége miatt nem tudták obligációikat elhelyezni és tudvalevőleg a pénzügyminiszter a *National City-bankkal kezdt tárgyalásokat, a bankok nem állták útját ennek a megoldásnak,*

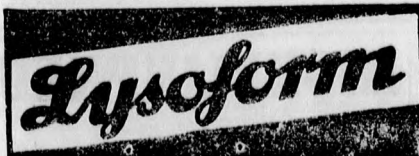
sőt a legkomolyabban résztvettek a tárgyalásokban, de nem egyezhettek bele olyan megoldásba, mint amínőt fölük követeltek. A magyar pénzintűzetek tudatában voltak annak, hogy az emisszió bonítás *elsősorban az ő tőke erejűkre és az ő nemzetközi hírnevűkre volt fölépítve* és mégis azt akarták, hogy

negyven százalékat engedjék át a kormány által prolesztált altruista intézeteknek.

Ez volt az oka annak, hogy a tárgyalások nem vezettek eredményre és így *Bethlennek* nem volt oka arra a vádra, amelyet a bankok ellen emelt.

Az Ioksz átszervezéséről kapcsolatban igen érdekes adatokról értesűl A Reggel, amelyek gróf Hadik János elnöknek a kisiparosság érdekében kifejtett munkásságáról szólnak. Tudvalevő, hogy a kormány mindössze 2.400.000 pengő hitelkeretet boesított csak az Iparosok Központi Szűvetkezetének rendelkezésére s csak természetes, hogy ez az aránytalanul kis összeg szinte elenyészően kevés volt, hiszen a vidéki iparosok száma közel jár a 200.000-hez. Ilyenformán mindössze csak mintegy 3000 vidéki iparos részesűlhetett olesó hitelben, de ezek jelzások kölcsönt 9%, kézi-zálogos kölcsönt 10%, kezes kölcsönt pedig 11%-kal kaptak. *Hadik gróf* most sűrűsen megiette a szükséges lépéseket, hogy a *hamatlezárlítás folytán a kisipari kölcsönöket is olesóbbá tegye.* Hadik gróf második akciója az volt, hogy egyes üzletágakat, amelyek csak részben szűlgáltak a kis- és kézművesipar érdekeit, megszűntette, a központhoz tartozó anyagbeszerző, termelő és értékesítő szűvetkezeteket a nehéz sorban lóvó iparosok árúhitel, heraktározási és előleg-hitel formájában nagy mértékben vették igénybe, átcsűtette a *vásárgas gazdasági helyzetbe jutott szűvetkezeteket a mai nehéz viszonyok akadályain,* majd, mivel a központi költsűgeket esűkcenten kellett, *elboesátotta a föllésleges tiszviselőket,* a renitens tagsűvetkezetűl vezetoket pedig föllüggesztette. Ezek az erőlyes kezűl keresűtlvít, de szükséges intézkedések természetesen nem egy esetben váltottak ki *elkeseredett kritikákat a folyamatban lóvó reorganizáció ellen,* amely azonban végeredményben azt az ügyet szűlgálja, amelynek *Hadik János* gróf lelkes harcosa.

Kézfertőtlenítésre legalkalmasabb a

Autó? = „Rolls Royce“!
Pezsgő? = „Veuve Cliquot“!
Parfum? = „8-9“ (Huit et Neuf)

Parfum - Eau de Toilette
Marcel Guerlain, Paris
 Főraktár: Dr. Budai Emil R. T., Budapest V.

VASÁRNAPI SPORT

Az Újpest szenzációs finissel 2:2-ös eldöntetlent harcolt ki Prágában a Slavia ellen és 7:3-as gólaránnyal megnyerte a Középeurópai Kupát

Braun bíró két 11-est ítél a Slavia javára, de az első Acht bravurosan kivédte. — Már 2:0-ra vezettek a csehek, amikor P. Szabó és Auer az utolsó öt percben kiegyenlítették. Borsányi volt a mezőny legjobb embere

Prága, november 16.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Tizenegy újpesti flu világraszóló dicsőséget szerzett a magyar futballnak. A Ferencváros után most az Újpest szerezte meg a Középeurópai-Kupa védelmét, ami újabb értékes bizonyítéka annak, hogy

a három nagy középeurópai futballnemzet között Magyarország az első.

Az Újpest ragyogó teljesítménye párárt ritkítja a futball történetében. A Sparta, a Rapid és a Slavia félelmetes együtteseinek testén keresztül jutott el a kupagyőzelem dicsőséges állomására. Három ellenfele ellen hét mérkőzést játszott, négyet idegenben, háromat hazán. Gólaránya 20:11! A budapesti 5:1-es győzelem előnyével állott ki vasárnap Prágában a döntő jellegű utolsó Slavia-mérkőzés. A prágai Belvedere-pályára zsúfolásig megtelt a nézőkkel, mert a cseh közönség abban reménykedett, hogy még be lehet hozni a Slavia négy gólyát hátrányát. Hiába biztatta azonban 23.000 főnyi fanatikus közönség a Slaviát, a kitűnő Újpestet még a saját pályáján sem tudott megbirkózni. A mérkőzés óriási iramban folyt le, igazán kupaküzdelem volt. A Slavia ragyogóan kezdett és mindvégig

legjobb teljesítményét adta, annak értékesebb tehát az Újpestnek lelkes munkabírársal és ragyogó finissel kivívott eldöntetlen eredménye.

Az első félidőben a Slavia volt a többet támadó fél, de az újpesti védelem sziklaszilárdan állott ellen. A 21. percben tizenegyeshez jutott a Slavia: Acht kivédte! Csak egy gólt sikerült a Slaviának ebben a félidőben rúgni, a másodikikat szünet után újabb tizenegyesből szerezte meg. A mérkőzés végén az Újpest finisbe fogott és nagy bravúrral kiegyenlített. Alig futták le a meccset, a prágai magyar kolónia berohant a pályára és lelkes ünneplés közben a vállán vitte ki az újpesti fukot.

A nehéz sárcsalatján pályán lefolyt mérkőzésen az Újpest csapatának és egyben

az egész mezőnynek Borsányi volt a legjobb embere.

aki végig bírta a szédületes iramot. Mellest Acht, Fogl III. és Kvasz voltak különösen jók, de dicséret illeti valamennyi játékosát, akik közül eszünk Mészáros játszott győngyben. A csatárok közül leginkább Spitz tetszett. Cseh vélemény szerint

a Slavia tulságos idégességgel ment a küzdelemben

és csatárainak nem volt lövészerenésje. A csapatból a közönséges védelem és Pleicha teljesítménye magasztalt ki. A csatársorban Svoboda remekelt. Jól játszott még Joska, kevésbé jól Puc és Kratochvíl. Junek csak néha volt jó, de annál eredményesebb.

Amit a Slavia 85 perczig épített, 5 perc alatt omlott össze a ragyogó újpesti finisben

A játék erős iramban kezdődik. Eleinte a Slavia támad, majd változtatás mezejénél alakul ki, amelyben a honi közönség biztatására a Slavia a veszedelmesebb fél. Kétség csak az utolsó pillanatokig menti tacsra Joska lövéseit. Ezután Acht fogja Svoboda első lövéseit. A játék nagyon erős, de Braut kezében tartja a mérkőzést és minden szabálytalanságot azonnal lefúj, amiért a prágai közönség több esetben tüntet is ellene. A 11. percben Kratochvíl első lövése csak hátszalnyira süvít el a kapu mellett. Majd Újpest támad, de a bizonytalan Mészáros sokat rovat. A 14. percben csak az első kornert az Újpest javára, de Auer kapu fölé fejel. Ugyanakkor Auer 16 kapu fölé a következő percben szabadrúgásból. A 17. percben eredménytelen kornert az Újpest ellen. A 17. percben ismételt támadásukat kísérlet meg. Borsányi remekel. A 21. percben Kvasz a 16-oson állva hest-vét.

A megítél 11-est Acht bravurosan kilőtt.

Auer most egy brilláns támadást kapu fölé fejeléssel végző be, majd ellentámadásból újabb kornert csak az Újpest ellen. A játék hullámlak és Auer fejesét elvetődve,

csak kornerra tudja védeni Planicka. A 29. percben a Slavia jobbszárnyra lefut és

Junek öt méterről lövő labdája a vetődő Acht fölött a lére és onnan a hálóba pattan (6:1).

A gól után az Újpest csapata láthatóan ideges, de újabb támadásokat vezet és a 36. percben kornert erőszakol ki a Slavia ellen, amelyből Auer feje csak alig kerül el a kapu. Mészáros 16 most, de győngyben. A félidő végén még egyszer alkalma van Achtnak Joska lövésének parázásával bemutatni tudományát.

A második félidő Újpest-támadással kezdődik és már a 2. percben nagy helyzet adódik a Slavia kapuja előtt. Spitz tisztán áll, alig néhány méterrel Planicka előtt, de állítgatói próbálja a labdát és közben szerelik. Egy percre rá már szabadrúgás az Újpest telen a 16-osról, de Puc lövése fölé megy. Röviddel ezután Acht biztosan fogja Joska veszedelmes lövéseit. Most inkább a Slavia támad és már a 6. percben újabb kornert rug Újpest ellen. A kornert Svoboda váratlanul 16. de Acht szenzációs elbűvölést. A 11. percben szabadrúgás, majd kornert az Újpest ellen. A kapu előtti tumultusból a labda Kvasz kezére pattan.

a szigorú Braun 11-est ítél, amelyet Kratochvíl behelyez (0:2).

Az Újpest még mindig nem tud magára találni és egyedül Borsányi az, aki kifogástalanul látja el dolgát. A 21. percben eredménytelen kornert az Újpest ellen. Spitz győngy lövéseit, majd Auer szabadrúgását Planicka vetődve fogja. Most az újpesti kapu előtt vannak a Slavia-csatárok és egy percre beáll két közel labdát majd le Acht a labákról. Borsányi és Svoboda összefutnak, az úresen hagyott labdára egyszerre startol Puc és Acht. Puc behugy Achtra, amire mind a kettőn elterülnek. Rövid masztrózás után a 35. percben ismét kompelt a két csapat. A 40. percben

Spitz keresztül drblizl magát a Slavia védelmén és a kornervonairól előresuított labdát behuzza a be-rohanó P. Szabó elé, aki azt góllá értékesíti (1:2).

A esalódott közönség kezdi a pályáról elszállingózni és a Slavia láthatóan összeroppan. Az Újpest most árdít játsza fog és

Auer 2 perccel a befejezés előtt Strébk passzából kiegyenlít (2:2).

Az Újpest finiséből újabb gólrá is telnek, de a Slavia mindent tacsra vág és így a 2:2-lés eredmény nem változik.

A bajnokjelölt Ferencváros óriási meglepetésre 3:0 arányban kapott ki Szegeden a Bástyától

A szegediek ügyesen használták ki a Ferencváros győngy napját. — A labadozó Hungária 5:1-re verte a Budai Harihármát. — A Kispest 1:0-ás szerenéses győzelmet aratott a Boeckay ellen

(A Reggel tudósítójától.) Az Újpest vasárnap két nagy győzelmet aratott. Egyet Prágában, ahol ragyogó finissel 2:2-ös eldöntetlent csikart ki a Slaviától és így 7:3-as gólaránnyal (Budapest 5:1, Prága 2:2) megnyerte a Középeurópai Kupát, egyet pedig — Szegeden, ahol nagy ellenfele, a Ferencváros óriási meglepetésre 3:0 arányban kapott ki a Bástyától. A bajnokjelölt zöld-fehér csapat váratlan veresége után egyformán 3-3 a Ferencváros és az Újpest cszelt pontjainak a száma: a bajnok küzdelem nyitólabb, mint valaha! A Bástya ügyesen kihasználta a félmeleles zöld-fehérek győngy napját és ezzel ismét bebizonyította, hogy a futballban nincs biztos győzelem... A Hungaria lassan labradt. Új csatársora bevált. Főlegesen 5:1-re verték a Budai Harihármát, amely a bajnoki lista harmadik helyéről a hatodikra zuhant. Nagy meglepetés a Kispest 1:0-ás győ-

zelme is a Boeckay fölött. A debreceniek folyton támadtak. — Dénes kispesti kapus mindent védett. A III. kerület szerenésesen 2:0-ra végzett az Attilával, a Nemzeti pedig 1:0-ra verte a Somogyt és így sikerült az utolsó helyről — a félmelelre avanzsálni, amint az itt következő táblázat mutatja:

1. Ferencváros	—	—	—	8	6	1	1	25.7	13	(3)
2. Újpest	—	—	—	8	6	1	1	22.9	13	(3)
3. Hungária	—	—	—	9	4	3	2	24.14	11	(7)
4. III. kerületi FC	—	—	—	9	4	3	2	15.16	11	(7)
5. Bástya	—	—	—	9	4	2	3	20.18	10	(8)
6. Budai Harihárom	—	—	—	9	3	3	3	15.9	9	(9)
7. Kispest	—	—	—	8	2	4	2	4.8	8	(8)
8. Boeckay	—	—	—	9	1	5	3	11.17	7	(11)
9. Nemzeti	—	—	—	9	2	2	5	6.15	6	(12)
10. Somogy	—	—	—	9	1	4	4	7.19	6	(12)
11. Attila	—	—	—	9	1	3	5	8.17	5	(13)
12. Pécs-Baranya	—	—	—	8	1	3	4	7.15	5	(11)

Bástya—Ferencváros 3:0 (1:0)

Szeged. — 3000 néző. — Bíró: Kornai

Szeged őszi derbjében nem kedvezett az időjárás, mert dél felé megeredt az eső, úgy hogy a remélt rekordközönség helyett csak három-ezren keresték föl az újszegedi pályát. Az eső ugyan közvetlenül a mérkőzés előtt elállt, a melyen földzött talajt azonban vízecsékek borították, ami a játékot alapsan megnehezítette. Az irreális pálya a technikailag képzettebb Ferencváros esélyeit növelte, de a zöld-fehérek óriási meglepetésre most sem tudták a nagy lelkesedéssel küzdő Bástyát leteríteni és nagy vereséget szenvedtek a szegediektől, a proférában immár harmadszor.

A Ferencvárosban váratkozás ellenére a közvetlen védelem mondta föl a szolgálatot.

Siflis föltűnően bizonytalan volt a kapuban, de Hungler is sokat hibázott. Bukovci csak a csatársorral küzdött, amíg Obitz ismét durva játékaival vonta magára a figyelmet. Turai állandóan a halvesorba húzódtott vissza és így a csatárkivétel elvesztette irányítóit. Kohut formán kivétl van, de a jobbszárny is váratlanul győngyben szerepelt.

A Bástya lelkes és energikus játékaival becsilesen rászolgált a győzelemre,

amit elősorban a kitűnő Beneda—Kronenberger—Emmerling közvetlen védelmének köszönhet. Pompass szerepelt a halvesor is, különösen Wahl, míg a csatársorban Solti remekelt, aki

a mezőny legjobb embere volt.

Az első félidőben a Ferencváros döntőnek látszó föltűnéssel játszik,

A Bástya-védelem azonban sikeresen rombolja szét a zöld-fehérek pompásan föltűntet, de erőltet akcióit. A 41. percben Solti kornert rug és a szépen ívelt labda

Tóth fejezől, Siflis kezét érintve, a hálóba perdtül (1:0).

Szünet után a szegediekek mindjárt az első támadása eredményével jár, amennyiben

Siflis Varga jobbszélső ceaterét a kapuba ejti (2:0).

A Ferencváros a második gól után erősen ostromol, de a Bástya kemény védelme résen van és minden támadást centerét a tizenhatoson Possák fogja el, akit hiába próbál Papp elnyomni, a szegedi center ló és

a könnyen védhető lövést Siflis könnyelműen beengedi (3:0).

A Bástya embereit ezután három csatár kivételével a védelembe vonnak vissza és hiába ostromolja a Ferencváros most már teljes gőzzel a szegediek kapuját, még a becsületgölt sem sikerül kiharcolnia.

MICHELINPNEU

AUTÓFOLYSZERELÉSEK
CITROËN-ÉS FORD-
ALKATRESZEK

TELEFON: Aut.
221-97, 205-63

NAGY JÓZSEF
VI, ANDRÁSSY-UT 34

„MARS”-féle golyócsapágyú
gyermekkosci világhírű!

Árusítja
kizárólag: BRUCK VI, Andrassy-ut 38
(Párisi Aruházzal szemben)

Hungária—Budai Harihárom 5:1 (3:1)
Hungária-ut. — 3000 néző. — Bíró: Schissler

Október 13-ika óta tegnap aratta első ligagyőzelmét az őszi szezonban különben is rosszul startolt Hungária. Ez a győzelem éppen akkor következett be, amikor a kék-fehéreknek *reálisan minimális esélyeik voltak a mérkőzés mindkét pontjának az elhódítására.* Kocsis és Rebró mellőzése és Nehadoma beállítása merész kísérletnek látszott, éppen úgy, mint Skvarek szerepeltetése a középsor helyén. De a Hungáriának kivételesen szerencséje volt, mert

ez a toldozott-foltozott együttes sokat-igérően mutatkozott be.

Nehadoma premiérje az első csapatban kitűnően sikerült. Nagyon tehetséges játékos, csak a fizikumával van még baj. Sebes, aki múlt vasárnap a jobbszékekőt csatár helyén kriminálisan rosszul volt, most a balhali posztján nagyon agilisán és okosan játszott. Senkey I. igen jól pótolta Kocsist, amire annál inkább szükség volt, mert Mandl kivételesen ugyan-csak sokat hibázott.

A váratlanul magyaránnyu győzelem kivívásában legnagyobb része Ticskának volt,

aki mint jobbszélső is klasszis játékot produkált. Minden akciója veszélyt jelentett és habár a Harihárom-védelem órea koncentráta a figyelmet, két remek gólt is sikerült rugnia. Skvarek nagy rutinnal irányította a csatársort, a legnagyobb meglepetés azonban Bihámy szép és hasznos játéka volt. Hírzernek egyetlen akciója sem sikerült és nemhogy gólt, de még kornert sem tudott rugni. A kék-fehérek legmegbízhatóbb embere Kléber volt, aki az egész őszi szezonban valószínűleg megőrizi nagyszerű formáját. *A Budai Harihárom már a startnál elvesztette a mérkőzést.* A sárlar borított mély talajon ugyanis pompásan érvényesült a Hungária-játékosok kiforrottabb technikája, míg a budai csapat mégyn a formája alatt szorpedt. A csapat legjobb része, az öt gól ellenére, a Lantos—Oláh—Löwy közvetlen védelem volt, de kitűnően állta meg a helyét Kaltenecker és Steiner is, az utóbbi különösen a második féldőben mint jobbszékekőt csatár. A csatársorban csak Ember igyekezett, míg a két szélső, Schmidt és Himmer egészen hasznavehetetlen volt.

A Harihárom kezd, de nem sokáig örülhet a labdának.

mert nyomban a Hungária megy offenzívába. Bihámy jó helyzetben hibáz. Hírzer kornert árán szerelik, a kornert Skvarek a kapu mellé fejel. A 11. percben Hírzer kapufát lö. Ticska lövészt Löwy mellett parvozza; majd Skvarek próbálkozik, de Lantos véd.

A labda Bihámyhoz kerül, aki menthetlenül behelyezli: (1:0).

A Harihárom a 14. percben kerül át először a félvonalon, de már ismét a kék-fehérek vannak frontban és kornert harcolnak ki. A 16. percben Steiner miatt szabadrugáshoz jut a Hungária. Ticska irányítja és

Nehadoma az ellenzők sarokba küldi: (2:0).

Ember szabadrugása Újvárit foglalkoztatja, míg Hírzer szabadrugása Löwy lábáról majdnem öngól eredményez. Néhány percig a megsérült Skvarek nélkül játszik a Hungária, majd kiegészülve, újabb kornerral veszedelmezt. A 27. percben

Nehadoma szűkíti Ticskát, aki 16 méterről közvetlenül a léce alá remek gólt rug: (3:0).

Az utolsó negyedóránban a Harihárom is élenként támad, de a Hungária-védelem két kornert árán

ment. A 42. percben Skvarek remekül irányított labdáját Lantos szép sűrűben védi. Hírzer lövése a gólvonal mentén sütt el. A 44. percben ismét kornert harcol ki a Harihárom.

Himmer rugja és a jól ivelt labdát Sebes és Senkey közös erővel a saját kapujukba továbbítják: (3:1).

Szünet után a Harihárom fokozza az iramot és tíz percig veszedelmesen támad, de Ember biztos helyezést ront. Lyka L. lövését pedig Újvári kornert árán menti. Tíz perc után ismét a Hungária nyomul föl. Két kornere eredménytelen, a 14. percben azonban

Remmer szabadrugásból Ticska védhetetlen gólt rug: (4:1).

A Hungária újabb kornere után a kiüzelem kissé eldurvul, a Harihárom-párt két tizenegyes reklamál és csak akkor hallgat el, amikor Löwy Ticskát a tiszatosen belül alaposan elgáncsolja. A 35. percben Hírzer centerére remekül startol

Bihámy és 14 méterről a nap legszebb gólját rugja: (5:1).

Két Hungária- és egy Harihárom-kornert után Ember bombázt Újvári védi, majd Hírzer ront egy biztos góhelyzetet. A 43. percben Hírzer a kapujából kihorogó Lantossal összeütközik, a kapuvéd feké marad, de szenvedésre nem történt komolyabb baja.

Kispest—Bocskay 1:0 (1:0)

Debrecen. — 3000 néző. — Bíró: Gerő

Sajátságos balszerencse üldözi a Bocskayt a Kispesttel szemben, mert az eddigi négy bajnoki találkozóan egyszer sem sikerült győződik. A pech-sorozat most is folytatódott, mert

a mérkőzés háromnegyed részében a Bocskay volt döntő fölnyben,

a debreceni csatársor azonban a kedvező góhelyzeteket nem tudta kihasználni. Alaposan megdumpeelte a csapatot, hogy közép-csatára, Telek, az első féldő 35-ik percében megsérült és, habár szünet után újra beállt, kevés hasznát lehetett venni.

A Kispest a hagyományos portyázó stílusában küzdötte végig a meccset

és mint múlt héten a Hungária ellen, most is a közvetlen védelem tüntette ki magát.

Dénes kapus életének leghavrosabb védését produkálta.

A 14:2-es kornerrány is a debreceniek óriási fölnye mellett bizonyít, de a csatársor a kornerek közül nem bírt egyet sem góllá értékesíteni.

A Bocskay starttól kezdve vehemensen támad, de hiába táborozik szinte állandóan a Kispest kapuja előtt, a csatársornak semmi sem sikerül. A Kispestiek a 20. percben jutnak egyetlen góljukhoz: Senkey II. centerét Limbec kapusból a gólba továbbítja.

A második féldőben a Bocskay csatársora szinte bombázta a Kispest kapuját, de Dénes briliánsan ment. Az eredménytelenség végül kedvet adott a debreceni csatárosnak, akik a fnisben már föl is adják a kiüzelemet.

III. ker. FC—Attila 2:0 (0:0)

Miskolc. — 2000 néző. — Bíró: Auspitz

Rendkívül erősíramu és durva mérkőzést játszott a két csapat. Az eredmény nem födi híven az erőviszonyokat, mert

az Attila ugyanannyit volt frontban, mint ellenfele,

de csatárai a kapu előtt bizonytalanok voltak. A mérkőzés a sorozatos durvaságok miatt majdnem botrányba fulladt. Az ügyeletes rendőrsztyviselő a második féldő közepén hemet a pályára és

fölszólította a bírót a durvaságok megszüntetésére.

Auspitz Sándor bíró a második féldő 21. és 41. percben

Werner és Lutz II. III. kerületi játékosokat kiállította.

Az Attila csapatában Maszlonka az első féldő közepén megsérült. Csak a második féldő 19. percben jött vissza a pályára, de ekkor is csak statisztálni volt képes.

Az első féldőben a III. kerület támadott többet, mintán az Attila a féldő nagy részében tíz emberrel játszott. A második féldő 4. percben

Fröhlich kornerehől megszerzi a vezető gólt (1:0).

A 17. percben nagy tumultus keletkezik a III. kerület kapuja előtt. Siklósi kézzel üti a halóba a labdát, a bíró természetesen nem üelt gólt. Az utolsóféltti percben az ekkor már kilenc emberrel játszó III. kerület Leuygel messziről lőtt szabadrugásból éri el a második gólt.

Kikapott a bécsi Wacker Pozsonyban. SC Bratislava—Wacker (Wien) 2:1 (2:1). 3000 néző. A bécsi csapatban a Rapidtól átvett Horvath és a WAC-ból átletett Walzhoffer is szerepelt. A Bratislava megérdemelt győzelmet aratott. Mindkét gólját Balla lötte, míg a bécsiek egyetlen gólját Schwartz jutlatta a pozsonyi halóba.

Nemzeti—Somogy 1:0 (1:0)

Hungária-ut. — 1000 néző. — Bíró: Kann

A bajnokcság utolsó helyén álló Nemzeti megerdemelt győzelmével végződött a közepes nivón mozgó mérkőzés. A sáros, nehéz pályán a fővárosi csapat

nagyobb tehetségjé révén jobban érvényesült.

A Nemzeti inkább lefutásokkal operált és a védekezésre koncentráta erejét, a Somogy viszont gyors szélsőire alapított támadásokkal igyekezett eredményt elérni. *Ez a Nemzetinek sikerült jobban.* A győztes csapat kapuját Gallina jól védte. A bekkék közül Szendrő a jobbik. A halvesor legjobbja Hossó volt, de társai is megfeleltek. A csatársorból a nagyszerű Rémay III. tűnt ki, de nagyon hasznos volt Odry is. A Somogy kapujában Kubala kifogástalanul látta el föladatát. A gólt nem védhette. A hátvédek jól működtek, bár a gól Szatlyna hibájából esett. A halvesor legjobbja a fáradságtalan Blum. A tehetetlenül vergődő csatársorban csak Jakube dícsérhető. Presovszky agilis, Gaesár tulságosan kemény.

A Somogy kezd, de a Nemzeti lendül támadásba. Különösen Rémay III. van elcmében, de két jó beadása a belső csatáros lassuságán kárvávesz. A 18. percben Rémay II. fejfel szűkíti écsét, aki villámgyorsan leszagold és ivelt beadást küld a kapu elé. A labdát Szattyán éri el és haza ad. Ez dönti el a mérkőzés sorsát. A győznen gurított labda a sárban elakad és

a jókor érkező Odry lövésére Kubala már hiába dobja magát (1:0).

A Somogy rákapesol. A kaposvári csatársor szép összáttékkal nyomul föl s Jakube magas lövését Gallina nehezen védi. Ismét Jakubehoz kerül a labda, de a kaposvári center a döntő pillanatban elcsúszik. A 43. percben Rémay III. a tiszán álló Odrynak ad, ez rosszul találja a labdát és oda a helyzet.

A második féldő első perce nagy Nemzeti helyzetet hoz: Rémay II. átmozg a két bekkben, már Kubala is mögötte van, csak helyeznie kell a labdát. A Nemzeti center azonban idegességében a hata helyett — a hátlátára fal találja el. Egy ideig mezonnyjáték folyik. Most Rémay III-at szűkítik. A jeles szélső jól sprintel a labdával, elhagyja a halfját, már bekanyarodik a kapu felé, amikor a berohanó Sztrakovicsal összeütközik és

Rémay III. hangos jajkiállással összeesik.

Kiviszik. A tíz emberrel küzdő Nemzeti visszaesik. Pesovnik góhelyzethez hozza Vargát, de a csatár gyámoltalan. A 22. percben esunya jelenet játszódik ki: Gaesár Flóra szereli, de közben elcsúszik. Gaesár a labda után rohanya, párosátbal ugrik a földön fekvő Nemzeti játékosra.

A durva belemenést a bíró Gaesár kiállításával torolja meg.

A szemén megsérült Rémay III. visszatér és lelkes játékkal szint visz a Nemzeti csatársor játékába. Az eredmény azonban nem változik.

A Sparta 5:3-ra legyőzte Bécsben a Rapidot

Bécs, november 17.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az Újpest—Slavia döntő kupamerkőzés napján Bécsben a Sparta és a Rapid, tehát az a két csapat került egymással szembe, amelyek éppen a Középeurópai Kupában az Újpesttől vereséget szenvedtek.

A meccs, óriási meglepetésre, a letörtnek hitt Sparta győzelmével végződött,

miután a Rapid az első féldőben annyira lebecsülte ellenfelét, hogy a szünetig négygólos hátrányba került. Hiába finiselték ezután az bécsi zöld-fehérek a második féldőben, a tömörült Sparta-védelem megakadályozta a ki egyenlítést.

Sihny és Baron 2—2 góljával tíz perccen a Sparta már 4:0 arányban vezet. Wessely tizenegyesét Bielik, a csehok kapuvédje bravurosán védte. A 15. percben Kaburek 4:1-re javít, de Perncr szabadrugása újabb Sparta-gólt eredményez. F: 3:0: 5:1. — Szünet után a Rapid fölnybe kerül, de Wessely és Luef góljával csak szepieteni tud az eredményen.

I. osztályu liga: Austria—Hertha 6:2 (3:1). Öt gólt Fierlert rugott (egyet tizenegyesből), a hatodikát Culi, míg a Hertha góljait Dietrich (tizenegyesből) és Kellner lötte. — Admira—Sportklub 6:2 (3:0). A WSC majdnem az egész meccset tíz emberrel játszotta le. — Vienna—Nicholson 2:0 (1:0). — A bécsi liga élen most 13 ponttal az Admira áll. 2. Rapid (12 pont), 3. WAC (11 pont).

Rendelésre, mérték szerint

készít finom szövetelekből divat férföltönyt vagy télikabátot, remek szabásban, kifogástalan kivitelben 80-100 pengőig László Sándor uri szabóság, Budapest, VII. kerület, Rákóczi-ut 50, Vidékre minták bérmentve.

ANGLIA

a legtöbb teát fogyasztó ország. A brit sziget lakói fejenként átlag napi 8 csésze teát isznak. És Anglia büszkélkedik a legletterősebb férfakkal, az angol nők pedig gyönyörűen karesznak. Az angol a nagyon erős teát kedveli. Az ő izlésének felel meg a mi

Britannia-keverékünk.

10 dgr. ára 3.— P.

Meini Gyula rt.

teabehozatala.

Praktikus találmányokat értékesít
Amerikába
 „STOP“ VI. Bérlini-tér 2. sz.
 (Jókai-u. bejárata)

„Toborzó“ Dreher Maib csokoládéval ostyakeverék

